

WZPS-3.431.1.20.2024

Egzemplarz nr 1

Protokół kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Golczewie

Jednostka kontrolowana

Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie

ul. Zwycięstwa 25

72-410 Golczewo

e-mail: sekretariat@opsgolczewo.pl

Elektroniczna skrzynka podawcza ePUAP: /OPSGolczewo/SkrytkaESP

Adres strony internetowej: <https://golczewo-ops-bip3.alfatv.pl>

Kontrolujący

- Iwona Szczygieł – starszy inspektor wojewódzki – osoba kierująca zespołem,
- Katarzyna Królikowska – inspektor wojewódzki,

na podstawie upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego nr 50/2024 z dnia 14 października 2024 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285 ze zm.).

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie oraz Burmistrz Golczewa zostali powiadomieni o terminie przeprowadzenia kontroli.

W dniu 18 października 2024 r. kontrolujący złożyli oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie ich od udziału w kontroli.

Kontrola przeprowadzona została w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie, ul. Zwycięstwa 25, 72-410 Golczewo.

Termin kontroli

21 października – 24 października 2024 r.

Przedmiot kontroli

Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące sposobu realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia zakończenia kontroli.

Zakres kontroli

1. Struktura organizacyjna ośrodka pomocy społecznej;
2. Stan zatrudnienia i kwalifikacje osób zatrudnionych;
3. Ogólne założenia polityki społecznej;
4. Przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej (świadczenia pieniężne), w tym:
 - prawidłowość kwalifikowania do poszczególnych rodzajów świadczeń,
 - sposób przygotowania dokumentacji stanowiącej podstawę do przyznania świadczeń,
 - terminowość wydawania decyzji administracyjnych i wypłacania świadczeń;
5. Sposób organizowania pomocy (świadczenia niepieniężne);
6. Sposób organizowania pomocy w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu”.

(akta kontroli str. 1-18)

Ilekoć w niniejszym protokole użyto następujących skrótów, oznaczają one:

1. „Ośrodek” lub „OPS” – Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie;
2. „Gmina” – Gmina Golczewo,
3. „ustawa o pomocy społecznej”, „ustawa” lub „u.p.s.” - ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.);
4. „ustawa o samorządzie gminnym” lub „u.s.g.” - ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.);
5. „Kodeks postępowania administracyjnego” lub „k.p.a.” – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572);
6. „Program dożywiania” lub „Program” – uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007 ze zm.) oraz uchwała Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 (M.P. z 2023 r. poz. 881);
7. „rozporządzenie w sprawie wywiadu środowiskowego” – rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2021 r. poz. 893 ze zm.);

8. „rozporządzenie w sprawie wzoru kontraktu socjalnego” – rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie wzoru kontraktu socjalnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 218 poz. 1439);
9. „PUP” – Powiatowy Urząd Pracy;
10. „Sprawozdanie resortowe MRiPS-03-R – sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za I - XII 2023 r.;
11. „Sprawozdanie resortowe MRiPS-03-P” – sprawozdanie półroczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za I - VI 2024 r.

Ustaień zawartych w protokole dokonano na podstawie analizy przedłożonych dokumentów oraz informacji przekazanych przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie i pracownika socjalnego upoważnionego przez Kierownika OPS do udzielania informacji podczas kontroli.

(akta kontroli str. 19-20)

Ustalenia kontroli

I. Organizacja ośrodka pomocy społecznej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie został utworzony na podstawie uchwały Nr II/9/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Golczewie z dnia 19 kwietnia 1990 r. w sprawie powołania Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie.

W kontrolowanym okresie Ośrodek posiadał aktualny statut, uwzględniający realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej, przyjęty uchwałą Nr VII/54/2015 Rady Miejskiej w Golczewie z dnia 30 czerwca 2015 r. w sprawie nadania statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie, zmieniony uchwałą Nr III/10/2018 Rady Miejskiej w Golczewie z dnia 19 grudnia 2018 r.

Zgodnie z dokumentem, celem Ośrodka jest:

- wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- doprowadzenie w miarę możliwości do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem,
- zapobieganie powstawaniu trudnych sytuacji życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych,

których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

W § 10 statutu wskazano, że Kierownik zapewnia warunki działania, organizację pracy i sprawne funkcjonowanie Ośrodka, a także kieruje działalnością Ośrodka i reprezentuje go na zewnątrz.

Ośrodek posiadał aktualny Regulamin Organizacyjny, uwzględniający realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej. Dokument został przyjęty zarządzeniem Nr 7/2015 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie z dnia 13 lipca 2015 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie, który zmieniano:

- zarządzeniem Nr 8/2016 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie z dnia 1 lipca 2016 r. w sprawie wprowadzenia zmian w Regulaminie Organizacyjnym Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie,
- zarządzeniem Nr 9/2018 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie z dnia 20 września 2018 r. w sprawie wprowadzenia zmian w Regulaminie Organizacyjnym Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie,
- zarządzeniem Nr 11/2019 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie z dnia 30 sierpnia 2019 r. w sprawie wprowadzenia zmian w Regulaminie Organizacyjnym Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie,
- zarządzeniem Nr 12/2022 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie z dnia 31 sierpnia 2022 r. w sprawie wprowadzenia zmian w Regulaminie Organizacyjnym Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie,
- zarządzeniem Nr 6/2023 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie z dnia 25 sierpnia 2023 r. w sprawie wprowadzenia zmian w Regulaminie Organizacyjnym Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie,
- zarządzeniem Nr 1/2024 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie z dnia 12 stycznia 2024 r. w sprawie wprowadzenia zmian w Regulaminie Organizacyjnym Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie.

W trakcie kontroli pouczonego Kierownika OPS, że w związku z licznymi zmianami Regulaminu Organizacyjnego, zasadnym jest podjęcie działań, mających na celu ujednolicenie dokumentu, tak aby regulacje w nim zawarte były spójne i czytelne dla odbiorców.

Nie wniesiono innych uwag do badanego obszaru.

W kontrolowanym okresie Ośrodek mieścił się w Golczewie przy ul. Zwycięstwa 25. Budynek wyposażony był w system alarmowy, w tym m.in. w czujki ruchu. Wejście oraz pomieszczenia znajdujące się wewnątrz budynku dostosowane były do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Klientów Ośrodka przyjmowano od poniedziałku do piątku, w godzinach 7³⁰ – 15³⁰ w pomieszczeniach Ośrodka lub w sytuacji tego wymagającej - w Punkcie Pomocy Rodzinie, mieszczącym się w Gminnym Ośrodku Kultury i Sportu w Golczewie.

W przypadku „trudnych klientów” rozmowy przeprowadzano w pokoju Kierownika w obecności dwóch pracowników socjalnych. Ponadto, na podstawie § 16 pkt 1-3 Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka, zarządzeniem Nr 3/2024 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie z dnia 12 stycznia 2024 r. wprowadzona została „Procedura postępowania z trudnym klientem oraz w sytuacjach zagrożenia agresją ze strony klientów Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie”.

(akta kontroli str. 578)

Każdy pracownik socjalny prowadził własną ewidencję wyjść służbowych, zawierającą: datę i godzinę wyjścia, godzinę powrotu, nazwisko klienta, miejscowość oraz podpisy pracownika i Kierownika. W trakcie czynności kontrolnych poinstruowano Kierownika Ośrodka o konieczności precyzyjnego uzupełniania zeszytów wyjść, w szczególności w odniesieniu do miejsca wyjścia. Poza względami kontrolnymi czasu pracy, możliwość zweryfikowania miejsca pobytu pracownika w godzinach świadczenia pracy jest istotna w kontekście zapewnienia względów bezpieczeństwa i możliwości ewentualnej interwencji w sytuacji stwarzającej zagrożenie względem pracownika.

Pracownicy socjalni posiadali aktualne legitymacje służbowe, wydane na obowiązującym blankiecie, zgodnie z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia w sprawie wywiadu środowiskowego.

Po terenie gminy pracownicy socjalni poruszali się prywatnymi samochodami. Zwrot kosztów dokonywany był na podstawie druku rozliczenia ryczałtu samochodowego, według obowiązującej stawki za przejechany kilometr.

Wypłata świadczeń odbywała się w wybrany przez klienta sposób, tj. przelewem na wskazane konto osobiste, w kasie Banku Spółdzielczego w Golczewie lub przekazem pocztowym.

W okresie poddanym kontroli, korespondencję przychodzącą i wychodzącą rejestrowano w dzienniku korespondencji, a dokumentację świadczeniobiorców przechowywano w szafach i biurkach, zamykanych na klucz. Ośrodek był wyposażony w sprzęt biurowy oraz komputerowy i pracował z zastosowaniem systemu POMOST Std firmy Sygnity S.A.

Dokumentację prowadzono zgodnie z instrukcją kancelaryjną oraz jednolitym rzeczowym wykazem akt (JRWA), uzgodnionymi z Archiwum Państwowym. Instrukcja została przyjęta zarządzeniem Nr 10/2010 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie z dnia 10 lutego 2010 r. w sprawie instrukcji i organizacji działania składnicy akt w Ośrodku Pomocy Społecznej w Golczewie. Natomiast JRWA - zarządzeniem Nr 10/2021 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie z dnia 4 listopada 2021 r. w sprawie wprowadzenia jednolitego rzeczowego wykazu akt dla Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie.

Skargi i wnioski rozpatrywane były w oparciu o obowiązujące przepisy prawa oraz procedurę wprowadzoną zarządzeniem Nr 2/2024 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie z dnia 12 stycznia 2024 r. w sprawie ustalenia procedury przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków w Ośrodku Pomocy Społecznej w Golczewie. W okresie kontrolnym odnotowano jedną skargę na działalność Ośrodka. Uchwałą Rady Miejskiej w Golczewie Nr LXIII/504/2024 z dnia 16 lutego 2024 r. ww. skargę uznano za bezzasadną.

Informacje o działalności Ośrodka i dostępnych formach pomocy przekazywane były mieszkańcom na tablicach informacyjnych, wywieszonych w siedzibie Ośrodka oraz na stronie internetowej <https://golczewo-ops-bip3.alfatv.pl>.

Począwszy od dnia 1 kwietnia 2015 r. do dnia zakończenia kontroli na stanowisku Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie zatrudniona była Pani Ewelina Katowicz.

W kontrolowanym okresie, określone w art. 110 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej, upoważnienie do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych

Egzemplarz nr 1

w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, posiadała Pani Ewelina Katowicz, na podstawie upoważnienia Nr AK.0052.7.2015 Burmistrza Golczewa z dnia 1 kwietnia 2015 r.

Natomiast, określone w art. 110 ust. 8 ustawy o pomocy społecznej, upoważnienie do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej posiadało 2 pracowników socjalnych.

(akta kontroli str. 21-27)

II. Stan zatrudnienia i kwalifikacje osób zatrudnionych

W dniu rozpoczęcia kontroli w Ośrodku Pomocy Społecznej w Golczewie zatrudnionych było 14 pracowników, w tym 3 pracowników socjalnych. Podczas czynności kontrolnych dokonano analizy akt osobowych Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych, pod względem zgodności ich zatrudnienia z kwalifikacjami, wymaganymi na zajmowanych stanowiskach.

Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej są obowiązane posiadać, co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Pani Ewelina Katowicz, pełniąca funkcję Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie, spełniała wymagania kwalifikacyjne określone w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej ośrodki pomocy społecznej zatrudniają pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Brzmienie art. 110 ust. 11 dopuszcza dwa sposoby ustalenia liczby pracowników socjalnych - w odniesieniu do liczby mieszkańców lub w odniesieniu do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie ustalał liczbę pracowników socjalnych w odniesieniu do liczby mieszkańców. Liczba mieszkańców Gminy Golczewo na dzień 21 października 2024 r. wynosiła 5431 osób.

(akta kontroli str. 38)

W myśl art. 110 ust. 12 u.p.s. ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych. Na dzień kontroli w Ośrodku Pomocy Społecznej w Golczewie zatrudnionych było 3 pracowników socjalnych, w pełnym wymiarze czasu pracy.

Należało zatem stwierdzić, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych Ośrodka był zgodny z art. 110 ust. 11 i ust. 12 ustawy.

W okresie objętym kontrolą 3 pracowników socjalnych wzięło udział w szkoleniu i warsztatach z zakresu superwizji pracy socjalnej, określonej w art. 121a u.p.s.

Pracownicy uczestniczyli również w szkoleniu podnoszącym poziom bezpieczeństwa osobistego podczas wykonywania czynności zawodowych, określonym w art. 121 ust. 2c ustawy o pomocy społecznej.

Pracownikom socjalnym, realizującym pracę socjalną w środowisku, wypłacany był dodatek do wynagrodzenia zasadniczego, zgodnie z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej. Ww. dodatku nie wliczano do wysokości wynagrodzenia zasadniczego osób zatrudnionych na stanowisku pracownika socjalnego.

Zgodnie z art. 119 ust. 2 pkt 6 ustawy o pomocy społecznej przy wykonywaniu zadań pracownik socjalny jest obowiązany, m. in. podnosić swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w szkoleniach. Na podstawie informacji udzielonych przez Kierownika Ośrodka ustalono, że w okresie kontrolnym pracownicy socjalni wzięli udział w 63 szkoleniach, z których 11 przeprowadzono stacjonarnie, a 52 odbyły się w trybie online. Tematyka szkoleń obejmowała zagadnienia m.in. z zakresu ustawy o pomocy społecznej oraz Kodeksu postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono uwag do badanego obszaru.

(akta kontroli str. 28-38)

III. Ogólne założenia polityki społecznej

Strategia rozwiązywania problemów społecznych

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Gmina posiadała Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych, przyjętą uchwałą Nr XXIII/173/2020 Rady Miejskiej w Golczewie z dnia 27 listopada 2020 r. w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Golczewo na lata 2021–2031.

Zgodnie z art. 16b ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, strategia zawiera w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych;
- 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3) określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.

W toku kontroli ustalono, że dokument strategiczny nie zawierał źródeł finansowania i ram finansowych. Wobec czego, nie można zweryfikować czy cele, jakie przewidywała Strategia, były współmierne do posiadanych przez gminę możliwości finansowych. W ocenie zespołu kontrolującego, nawet w przypadku dynamicznie zmieniających się uwarunkowań i okoliczności, w Strategii należało podać źródła finansowania oraz przybliżone, bądź maksymalne prognozowane wydatki związane z jej realizacją. Skuteczna i efektywna realizacja przedsięwzięć zawartych w dokumentach

strategicznych, zawierających perspektywiczne ustalenia, wymaga bowiem zapewnienia odpowiednich środków pieniężnych na ich realizację.

W treści dokumentu nie określono również początkowych wskaźników realizacji działań. Bez podania wartości początkowych trudno oszacować w jakim stopniu zostały osiągnięte zamierzone cele. Ww. wskaźniki są narzędziem niezbędnym do weryfikacji efektywności i celowości poszczególnych działań i zadań w ramach realizacji Strategii (proces monitoringu, ewaluacji) oraz umożliwiają dokonanie bieżącej oceny postępów w procesie jej wdrażania.

Jednocześnie ustalono, że po zakończeniu kontroli, Rada Miejska w Golczewie podjęła uchwałę Nr XIV/103/2025 z dnia 27 marca 2025 r. zmieniającą uchwałę w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Golczewo na lata 2021 – 2031. Analiza dokumentu wykazała, że stwierdzone wyżej nieprawidłowości zostały wyeliminowane.

Jednakże, wbrew temu, że w pierwotnej wersji dokumentu na str. 100-102 przewidziano możliwość dokonania zmiany i uzupełnienia treści Strategii, dotychczas nie rozszerzono jej o nowe elementy, wymagane w związku ze zmianą przepisów prawa, które weszły w życie w październiku 2022 r. W dokumencie nie wskazano usług społecznych, zlecanych w trybach ustawowych, jak również nie określono zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych w zakresie usług społecznych (art. 16b ust. 2 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej).

Przez zdolność podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych należy rozumieć „usługi z zakresu: polityki prorodzinnej, wspierania rodziny, systemu pieczy zastępczej, pomocy społecznej, promocji i ochrony zdrowia, wspierania osób niepełnosprawnych, edukacji publicznej, przeciwdziałania bezrobociu, kultury, kultury fizycznej i turystyki, pobudzania aktywności obywatelskiej, mieszkalnictwa, ochrony środowiska, reintegracji zawodowej i społecznej, podejmowane przez gminę w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej, świadczone w formie niematerialnej bezpośrednio na rzecz osób, rodzin, grup społecznych, grup mieszkańców o określonych potrzebach lub ogółu mieszkańców. W ten sposób zadbano o włączenie podmiotów ekonomii społecznej w realizację powyższych usług, jak również o

uprzednie zbadanie ich potencjału i zaplanowanie jego wykorzystania w jednostkach samorządu terytorialnego. Istotnym uzupełnieniem strategii na poziomie gminy i powiatu są informacje o zadaniach publicznych realizowanych w ramach działalności pożytku publicznego i wolontariacie oraz o usługach społecznych, które zlecane będą podmiotom ekonomii społecznej. Dzięki temu współpraca samorządu z tymi podmiotami zostanie „ujęta w szerszy kontekst działań realizowanych w celu ograniczania problemów społecznych. Jednocześnie zapisy strategii będą także zobowiązaniem samorządu do podjęcia współpracy z sektorem ekonomii społecznej”¹.

Zgodnie z art. 79 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 113) strategia opracowana na podstawie przepisów ustawy zmienionej może być realizowana w brzmieniu dotychczasowym przez okres jej obowiązywania. Jednak, z uwagi na to, że dokument strategiczny obowiązywać będzie przez najbliższe 6 lat, a w treści przewidziano możliwość modyfikacji, wskazano Kierownikowi Ośrodka zasadność uzupełnienia Strategii o brakujące elementy.

Zarządzeniem nr 176/2022 Burmistrza Golczewa z dnia 15 listopada 2022 r. powołano Zespół Oceniający Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Golczewo na lata 2021-2031. Na dzień kontroli przewodniczącą Zespołu był pracownik socjalny OPS w Golczewie, a w strukturze Zespołu znaleźli się przedstawiciele:

- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Golczewie,
- Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorski Oddział Regionalny w Szczecinie,
- Szkoły Podstawowej w Wysokiej Kamieńskiej,
- Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Golczewie,
- Zespołu Szkół Publicznych w Golczewie,
- Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Golczewie,
- Urzędu Miejskiego w Golczewie.

¹ Uzasadnienie rządowego projektu ustawy o ekonomii społecznej, IX kadencja, druk sejm. nr 2321, s. 43.

Zapisy Strategii zakładały monitoring i ocenę wdrożenia, przeprowadzaną raz na 3 lata, której pierwszy termin przypadał na IV kwartał 2024 r. W trakcie kontroli, Kierownik Ośrodka poinformowała, że na bieżąco gromadzone są informacje na temat zmian lub działań w poszczególnych obszarach przewidzianych Strategią.

Ocena zasobów pomocy społecznej

Zgodnie z art. 16a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej gmina, powiat i samorząd województwa przygotowują ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Zgodnie z art. 16a ust. 4 ustawy organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego przedstawia, co roku do dnia 30 kwietnia odpowiednio radzie gminy, radzie powiatu, a do dnia 30 czerwca sejmikowi województwa właściwej jednostki samorządu terytorialnego ocenę zasobów pomocy społecznej. Ocena wraz z rekomendacjami jest podstawą do planowania budżetu na rok następny. W myśl powyższych przepisów, w 2023 r. opracowano Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 r., a w 2024 r. Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 r. Dokumenty zostały przedłożone Radzie Miejskiej w Golczewie oraz Sejmikowi Województwa Zachodniopomorskiego w ustawowych terminach. Jednocześnie stwierdzono, że Oceny posiadały bardzo ogólne wnioski końcowe, różniące się wyłącznie tym, że w dokumencie za 2023 r. wskazano problem sprawowania prawidłowej opieki nad dziećmi, który nie został wykazany w dokumencie za rok 2022. W pozostałym zakresie wnioski i rekomendacje były takie same.

Jednocześnie, zespół kontrolujący ustalił, że pomimo tego, iż w 2023 r. diametralnie zwiększyła się liczba osób starszych i niepełnosprawnych, objętych usługami opiekuńczymi, nie określono rekomendacji w tym zakresie.

Wobec powyższych ustaleń, poinstruowano Kierownika Ośrodka o konieczności formułowania w ocenie zasobów pomocy społecznej wniosków i rekomendacji, które powinny stanowić podstawę do planowania budżetu na kolejny rok, adekwatnie do potrzeb mieszkańców Gminy.

Sprawozdawczość z działalności Ośrodka

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej. Ustalono, że Ośrodek przedstawił Radzie Miejskiej w Golczewie sprawozdanie z działalności odpowiednio -

za 2022 r. w dniu 16 marca 2023 r., a za 2023 r. w dniu 19 marca 2024 r. Sprawozdania zawierały takie same potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

W myśl art. 18 ust. 1 pkt 10 do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej należy zapewnienie utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego, a także sporządzanie sprawozdawczości i przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego. Zespół kontrolujący ustalił, że sprawozdania resortowe MRiPS-03-R i MRiPS-03-P były przekazywane Wojewodzie Zachodniopomorskiemu za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej w terminach określonych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Sposób zabezpieczania potrzeb mieszkańców Gminy w zakresie zapewnienia tymczasowego schronienia

W okresie objętym kontrolą, zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej, Gmina zapewniała pomoc w formie schronienia tymczasowego na podstawie:

1. porozumienia międzygminnego Nr 1/2022 z dnia 30 grudnia 2022 r. w sprawie powierzenia przez Gminy: Świerzno, Dziwnów, Międzyzdroje, Golczewo, Wolin – Gminie Kamień Pomorski realizacji zadania publicznego w zakresie prowadzenia ogrzewalni dla osób bezdomnych z tych gmin na lata 2022-2023, oraz kolejnego porozumienia – Nr 1/2024 z dnia 3 stycznia 2024 r. na lata 2024-2025;
2. umowy ze Stowarzyszeniem Ludzi Bezdomnych i Samotnych Matek z Dziećmi w Stargardzie, zawartej w dniu 31 grudnia 2021 r. bezterminowo na 2 miejsca (po jednym dla kobiety i mężczyzny) w schronisku dla osób bezdomnych;
3. umowy z Instytutem Św. Brata Alberta z siedzibą w Świnoujściu, zawartej w dniu 23 sierpnia 2018 r. bezterminowo na 5 miejsc w schronisku dla osób bezdomnych;
4. umowy ze Stowarzyszeniem „Jesień” w Nowym Jasińcu, zawartej w dniu 29 września 2021 r. bezterminowo bez limitu miejsc w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

Udzielanie schronienia, zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej, należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Zgodnie z art. 48a ust. 1 i ust. 4 ustawy, udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi oraz w ogrzewalni. Biorąc pod uwagę zamknięty

catalog form, poprzez które gmina udziela schronienia oraz ich wzajemne uzupełnianie się, każda gmina powinna realizować ww. zadanie własne poprzez zapewnienie miejsc w każdej ze wskazanych form. W sytuacji, gdy gmina sama nie prowadzi wszystkich form schronienia, powinna zlecić zadanie podmiotowi uprawnionemu, w drodze konkursu ofert lub zawrzeć odpowiednie porozumienie z innymi gminami na prowadzenie schronienia w brakujących formach.

Kontrola wykazała, że Gmina Golczewo nie posiadała podpisanej umowy w zakresie zapewnienia osobom bezdomnym miejsca w noclegowni. Jednakże, Kierownik Ośrodka poinformowała, że Gmina dysponuje mieszkaniem interwencyjnym, zlokalizowanym przy ul. Stary Tartak 15 w Golczewie, które dostępne jest dla osób chcących skorzystać z ogrzewalni, noclegowni, bądź innego rodzaju schronienia.

Ponadto, po zakończeniu kontroli, do Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wpłynęły dokumenty, potwierdzające podjęcie przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie działań, mających na celu zapewnienie mieszkańcom Golczewa schronienia w każdej z przewidzianych ustawą form. Ośrodek zwrócił się z pisemnymi zapytaniami do podmiotów zewnętrznych, o możliwość podjęcia współpracy w ramach zapewnienia miejsca w noclegowni dla osób bezdomnych z terenu Gminy Golczewo.

Wobec powyższego, zalecenie wydane po kontroli przeprowadzonej w 2018 r., dotyczące podjęcia działań mających na celu zabezpieczenie schronienia dla osób bezdomnych, zgodnie z art. 48a ustawy o pomocy społecznej, zostało zrealizowane.

(akta kontroli str. 71-73)

W kontrolowanym okresie obowiązywała uchwała Nr XXXIX/305/2018 Rady Miejskiej w Golczewie z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia udzielających schronienia osobom bezdomnym z terenu Gminy Golczewo.

Dodatkowo, w trakcie czynności kontrolnych przedłożono zarządzenie Nr 13/2024 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie z dnia 21 października 2024 r. w sprawie wprowadzenia procedury postępowania z osobami bezdomnymi, wymagającymi pomocy w formie schronienia.

Zgodnie z art. 48a ust. 11b i ust. 11c ustawy o pomocy społecznej zgłoszenia do rejestru dokonuje gmina:

1. prowadząca placówkę;
2. zlecająca na podstawie art. 25 ust. 1 zadanie prowadzenia placówki;
3. która zawarła umowę z podmiotem niepublicznym na zakup usługi udzielenia tymczasowego schronienia w odpowiedniej formie, w placówce prowadzonej przez podmiot niepubliczny.

Zgodnie z art. 48a ust. 11c gmina zgłasza wojewodzie wszelkie zmiany danych objętych rejestrem w terminie 14 dni od dnia ich powstania. Ustalono, że zgłoszenia do ww. rejestru dokonano w ustawowym terminie.

Sposób zabezpieczania potrzeb mieszkańców Gminy w zakresie zapewnienia wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi

W kontrolowanym okresie w Gminie Golczewo nie funkcjonowały ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Nie realizowano również specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Z przekazanych przez Kierownika informacji wynika, że Ośrodek nie ma możliwości świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ponieważ nie posiada kadry spełniającej określone przepisami kwalifikacje zawodowe.

Jednocześnie ustalono, że w okresie objętym kontrolą, na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Golczewie w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia międzygminnego pomiędzy Gminą Golczewo, a Gminą Kamień Pomorski, w sprawie powierzenia Gminie Kamień Pomorski zadania publicznego w zakresie prowadzenia i kierowania do Środowiskowego Domu Samopomocy w Kamieniu Pomorskim uczestników z Gminy Golczewo (uchwała Nr XXV/195/2021 z dnia 12 lutego 2021 r. oraz uchwała Nr LXIII/496/2024 z dnia 16 lutego 2024 r.) zapewniono wsparcie osobom z zaburzeniami psychicznymi.

Sposób zabezpieczania potrzeb mieszkańców Gminy w zakresie poradnictwa specjalistycznego na rzecz lokalnej społeczności

Gmina Golczewo zabezpieczała potrzeby mieszkańców w zakresie poradnictwa specjalistycznego na rzecz społeczności lokalnej. Prowadzono poradnictwo terapii małżeństw, rodzin, dzieci i młodzieży oraz świadczone usługi terapeutyczne dotyczące uzależnień.

Psychoterapeuta przyjmował osoby skierowane przez Ośrodek w zakresie pomocy społecznej, przemocy w rodzinie oraz wsparcia rodziny. Wizyty odbywały się raz w tygodniu, w każdy roboczy wtorek, w godzinach od 15:00 do 19:00. W 2023 r. ze wsparcia w ww. formie skorzystało 47 osób.

Poradnictwo prawne realizowane było przez powiat kamieński, w skład którego wchodzi m.in. Gmina Golczewo. Pomocy prawnej udzielał radca prawny lub adwokat, przyjmujący w siedzibie Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Golczewie, w wyznaczone środy, w godzinach od 14:00 do 18:00 według harmonogramu miesięcznego. Wizyty umawiane były telefonicznie przez pracowników socjalnych, lub bezpośrednio przez zainteresowanych klientów. W 2023 r. pracownicy socjalni umówili wizyty w zakresie pomocy prawnej dla 18 osób, a w 2024 r. dla 22 osób. Poradnictwo obejmowało m.in. sprawy majątkowo-spadkowe, alimentację, kwestie dotyczące rozvodu oraz przemocy w rodzinie. W niektórych przypadkach pracownik socjalny towarzyszył klientowi w spotkaniu z radcą prawnym lub adwokatem.

Informacje o możliwości skorzystania poradnictwa specjalistycznego rozpowszechniane były za pośrednictwem strony internetowej Ośrodka, na tablicy ogłoszeń oraz bezpośrednio przez pracowników socjalnych.

Ponadto, mieszkańcy Golczewa korzystali z pomocy i poradnictwa psychologicznego, rodzinnego i specjalistycznego, a także z zajęć psycho-edukacyjnych i grup wsparcia, organizowanych w ramach Regionalnego Centrum Kryzysowego, działającego przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim.

Dzieci i młodzież mogły również skorzystać z pomocy specjalistów w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Kamieniu Pomorskim.

Kierownik Ośrodka poinformowała, że na terenie Gminy funkcjonują Placówki Wsparcia Dziennego, oferujące zarówno dzieciom, jak i rodzicom pomoc psychologa środowiskowego.

Dodatkowo, w okresie podlegającym kontroli Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie realizował projekty socjalne, w ramach których mieszkańcom Gminy udzielano wsparcia specjalistycznego. Powyższe opisano w treści niniejszego protokołu na str. 18 – 19.

Nie wniesiono uwag do badanego obszaru.

Sposób realizacji przez Gminę zadania z zakresu prowadzenia mieszkań treningowych lub wspomaganych

Zgodnie z art. 17 ust.1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach wspomaganych i treningowych. Na dzień kontroli Gmina Golczewo nie prowadziła mieszkań treningowych i wspomaganych i nie zapewniała miejsc w takich mieszkaniach. Obligatoryjny charakter zadania wymaga od gminy w szczególności zbadania potrzeb w zakresie prowadzenia miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych oraz podjęcia niezbędnych działań w tym kierunku i uregulowania sposobu postępowania w przypadku konieczności zapewnienia miejsca, np. poprzez opracowanie procedury postępowania w przypadku wystąpienia konieczności zapewnienia miejsc w ww. mieszkaniach. Wyjątkowo, w przypadku, gdy zostanie ustalone, że brak jest potrzeby realizacji danego zadania, może nie być ono realizowane.

W zakresie pomocy społecznej, ocena czy zadanie wymaga realizacji, jest dokonywana, m. in. w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. W treści Strategii przyjętej przez Radę Miejską w Golczewie brak zapisów, odnoszących się do potrzeb zapewnienia mieszkańcom Gminy wsparcia w formie mieszkań treningowych i wspomaganych. Kierownik Ośrodka poinformowała, że posiada wiedzę o możliwości skorzystania przez mieszkańców Gminy z mieszkań wspomaganych lub treningowych w ramach pomocy oferowanej przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Kamieniu Pomorskim. W dniu 7 października 2024 r. Ośrodek wystosował pismo do ww. instytucji w sprawie podpisania stosownego porozumienia bądź umowy. Po zakończeniu czynności kontrolnych uzupełniono dokumentację, m.in. o odpowiedź na powyższe zapytanie. Z przedłożonego pisma wynika, że Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Kamieniu Pomorskim posiada mieszkania treningowe i wspomagane, z których mogliby skorzystać mieszkańcy Gminy Golczewo. Jednak na dzień udzielenia odpowiedzi, tj. 15 października 2024 r., nie dysponowano wolnymi mieszkaniami.

Dodatkowo, pracownicy socjalni dokonali rozeznania środowiska pod kątem zainteresowania pobytem w ww. mieszkaniach i stwierdzono brak potrzeb w tym zakresie.

Prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki

Zgodnie z art. 17 ust. 2 ppkt 3 do zadań własnych gminy należy, m.in. prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki. W kontrolowanym okresie Gmina Golczewo nie prowadziła domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia o zasięgu gminnym. Kierownik Ośrodka poinformowała, że cyt. „Nie analizowano tego rodzaju potrzeb w kontekście utworzenia gminnego domu pomocy społecznej. Gmina nie posiada budynku, który spełniałby warunki niezbędne do użytkowania, ograniczone środki finansowe nie pozwalają na budowę nowego budynku”.

Nie wniesiono uwag do badanego obszaru.

Opracowanie i realizacja projektów socjalnych

W okresie objętym kontrolą Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie realizował projekty socjalne. W 2023 r. zrealizowano 2 projekty. W ramach pierwszego z nich, wyprodukowano 1000 sztuk Informatora Lokalnego, którego celem było podniesienie wiedzy społeczności gminnej na temat lokalnych podmiotów, m.in. zaangażowanych w kwestie pomocy. Drugi projekt, pn. „W rodzinie siła”, realizowany był w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 30 czerwca 2023 r. i miał na celu udzielenie wszechstronnej pomocy rodzinom w kryzysie. W związku z prowadzonymi warsztatami, terapeuta rodzinny stworzył grupę wsparcia dla rodziców, z której skorzystało 10 osób.

W 2024 r. w Ośrodku realizowane były 3 projekty socjalne. W okresie od kwietnia do lipca 2024 r. zrealizowano projekt o charakterze edukacyjno-wspierającym - „Mocna Strona Kobiet”. Projekt skierowany był do mieszkanek Gminy Golczewo i zakładał podniesienie kompetencji wychowawczych, jak również zmiany w funkcjonowaniu osobistym, rodzinnym i społecznym. Zorganizowano 12 spotkań dla 8 kobiet, po 2 godziny w tygodniu. Odbiorcami kolejnego projektu, pn. „Dzień Profilaktyki”, byli uczniowie klas I-III Szkoły Podstawowej w Golczewie, a głównym celem projektu było podniesienie wiedzy na temat zjawiska przemocy i jego przeciwdziałaniu. Od 1 lipca

2024 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Golczewie rozpoczęto również realizację projektu pn. „Lokalne Kluby Rodzinne”, którego zakończenie przewidziano na grudzień 2026 r. Projekt umożliwia skorzystanie ze wsparcia pedagoga rodzinnego, psychologa, psychoterapeuty i prawnika. Uczestnicy mają też możliwość wzięcia udziału w zajęciach dodatkowych, takich jak artterapia, bajkoterapia, trening uważności, czy trening umiejętności społecznych.

Współpraca z powiatowym urzędem pracy

Zgodnie z art. 17 ust 2 pkt 5 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy należy, m. in. współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Z informacji udzielonych przez Kierownika Ośrodka wynika, że cyt. „Pracownicy socjalni informują klientów o konieczności rejestracji w PUP, zwłaszcza w sytuacji, gdy powodem udzielenia pomocy ma być bezrobocie. Pomagają kompletować dokumentację niezbędną do rejestracji. Pracownicy socjalni są w kontakcie z PUP i w przypadku poszukiwania osób do pracy przekazują tę informację w swoich rejonach. Informacje z PUP na temat prowadzonych projektów i programów upowszechniane są na tablicy informacyjnej Ośrodka. Pracownicy socjalni uczestniczą w rekrutacji osób do prac interwencyjnych lub publicznych. W 2023 r. zatrudnionych było 9 osób, zaś w 2024 r. 10 osób”.

Nie wniesiono uwag do badanego obszaru.

(akta kontroli str. 39-78)

IV. Przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej

W zakresie trybu przyznawania świadczeń z pomocy społecznej kontroli podlegają świadczenia w postaci:

1. zasiłków stałych,
2. zasiłków okresowych,
3. zasiłków celowych i specjalnych celowych,
4. dożywiania (posiłki, świadczenia pieniężne, pomoc rzeczowa),

5. usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych,
6. specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
7. kierowania do domów pomocy społecznej i ustalania odpłatności za pobyt w DPS,
8. pomocy rzeczowej w formie schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania,
9. zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
10. sprawienia pogrzebu,
11. kontraktów socjalnych.

Z analizy sprawozdania rocznego MRiPS-03 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za I-XII 2023 r. oraz sprawozdania z realizacji Programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2023 r. wynika, że OPS w Golczewie zrealizował następujące świadczenia dla podanej liczby osób:

- zasiłki stałe – dla 29 osób,
- zasiłki okresowe – dla 54 osób,
- posiłek – dla 25 osób,
- świadczenia pieniężne z programu „Posiłek w szkole i w domu” – dla 115 osób,
- świadczenia rzeczowe z programu „Posiłek w szkole i w domu” – dla 120 osób,
- usługi opiekuńcze – dla 27 osób,
- zasiłki celowe i w naturze – dla 64 osób,
- kierowanie do domów pomocy społecznej i ustalanie odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej – dla 5 osób,
- kontrakty socjalne – dla 4 osób,
- pomoc w postaci pracy socjalnej – dla 100 rodzin.

Na podstawie losowania, świadczeniobiorców z list wypłat poszczególnych świadczeń pieniężnych oraz z dostępnych list grup poszczególnych form pomocy niepieniężnej w miesiącu marcu i wrześniu 2023 r. wybrano teczki akt osobowych i sprawdzono dokumentację osób korzystających z wybranych form świadczeń. W przypadku braku wymaganej ilości teczek, losowaniu poddano listy z pozostałych miesięcy do dnia kontroli.

Zasiłki stałe i określenie uprawnień do opłacenia składek na ubezpieczenie zdrowotne
Zgodnie z art. 37 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 zasiłek stały przysługuje:

1. pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
2. pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Sprawdzono wybraną na podstawie przyjętej metody losowania dokumentację osób, którym przyznano zasiłki stałe na podstawie następujących decyzji:

1. OPS 5010-71-129/24 z dnia 7 maja 2024 r.,
2. OPS 5010-86-201/24 z dnia 20 czerwca 2024 r.,
3. OPS 5010-78-160/23 z dnia 17 maja 2023 r.,
4. OPS 5010-201-635/24 z dnia 5 stycznia 2024 r.

(akta kontroli str. 79-80)

We wszystkich kontrolowanych sprawach kwestionariusze wywiadów środowiskowych posiadały oznaczenie jednostki organizacyjnej pomocy społecznej bez numer NIP lub Regon. Zgodnie z obowiązującym w trakcie kontroli wzorem kwestionariusza wywiadu środowiskowego, określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie wywiadu środowiskowego, oznaczenie jednostki organizacyjnej pomocy społecznej powinno zawierać jeden z ww. identyfikatorów.

We wszystkich kontrolowanych sprawach decyzje administracyjne nie zawierały zapisów dotyczących składki na ubezpieczenie zdrowotne. Zgodnie z przepisem art. 36 pkt 2 lit. c) ustawy o pomocy społecznej, składka na ubezpieczenie zdrowotne została zakwalifikowana przez ustawodawcę jako świadczenie niepieniężne z pomocy społecznej. Natomiast, w myśl art. 106 ust. 1 cytowanej ustawy, przyznanie świadczeń z pomocy społecznej następuje w formie decyzji administracyjnej. Wobec powyższego, kwestie dotyczące objęcia strony składką na ubezpieczenie zdrowotne powinny każdorazowo stanowić element składowy decyzji w przedmiocie zasiłku stałego. Zgodnie z aktualnym orzecznictwem „objęcie danej osoby obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej związane jest ściśle z przyznaniem tej osobie świadczenia w postaci zasiłku stałego. Tym samym (...) rozstrzygając w przedmiocie

przyznania zasiłku stałego właściwy organ winien jednocześnie orzec czy beneficjent tego zasiłku objęty jest także obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej, czy też nie jest tym ubezpieczeniem objęty z uwagi na podleganie temu obowiązkowi na innej podstawie i z tej też przyczyny organ ten nie zgłasza strony do ubezpieczenia i nie będzie opłacał za nią składek. Kwestia ta stanowi element decyzji w przedmiocie zasiłku stałego i nie może być przedmiotem odrębnego rozstrzygnięcia” (wyrok WSA w Poznaniu z dnia 10 marca 2016 r., sygn. akt II SA/Po 42/16).

Ponadto, w sprawach zakończonych decyzjami wskazanymi w pkt 1, 2 i 4, w kwestionariuszach wywiadu środowiskowego środki na ubezpieczenie zdrowotne wykazane zostały jako świadczenia pieniężne z pomocy społecznej, co jest sprzeczne z przepisem art. 36 pkt 2 lit c u.p.s., w którym ustawodawca dokonał klasyfikacji świadczeń z pomocy społecznej, zaliczając składki na ubezpieczenie zdrowotne do świadczeń niepieniężnych.

Natomiast, w sprawie zakończonej decyzją wskazaną w pkt 3, zarówno w kwestionariuszu wywiadu środowiskowego, jak i w decyzji administracyjnej nie odniesiono się do kwestii ubezpieczenia zdrowotnego. Analiza dokumentów nie pozwala stwierdzić, czy klient został objęty składką na ubezpieczenie zdrowotne w związku z przyznanym zasiłkiem stałym, czy też posiadał ubezpieczenie zdrowotne z innego tytułu.

Poinformowano Kierownika Ośrodka, że wydając decyzję w przedmiocie zasiłku stałego organ pomocy społecznej zobowiązany jest każdorazowo przeprowadzić postępowanie w zakresie ustalenia czy strona posiada ubezpieczenie zdrowotne, czy też zachodzi przesłanka do odprowadzenia składki na ubezpieczenie zdrowotne w związku z przyznanym zasiłkiem stałym. Zgodnie z art. 36 pkt 2 lit. c i art. 106 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej w związku z art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146) - w drugim z przytoczonych przypadków, tj. w sytuacji gdy organ pomocy społecznej ustali, że zachodzi konieczność odprowadzenia składki na ubezpieczenie zdrowotne, odpowiedni zapis w tym zakresie powinien być częścią składową rozstrzygnięcia decyzji w przedmiocie zasiłku stałego i znajdować odzwierciedlenie w treści kwestionariusza wywiadu środowiskowego.

Dokumentacja w sprawach zakończonych decyzjami wskazanymi w pkt 2 i 3 nie zawierała wniosku strony o przyznanie zasiłku stałego. W drugiej i trzeciej z wymienionych spraw, potrzeba przyznania pomocy została odnotowana w części B kwestionariusza wywiadu pn. „Potrzeby i oczekiwania osoby lub rodziny zgłoszone podczas przeprowadzania wywiadu”.

Zgodnie z art. 102 ust. 1 u.p.s. świadczenia z pomocy społecznej są udzielane na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Natomiast w art. 63 § 1 k.p.a. ustawodawca przewidział, że podania (żądania, wyjaśnienia, odwołania, zażalenia) wnosi się na piśmie, za pomocą telefaksu lub ustnie do protokołu. W doktrynie i orzecznictwie podkreśla się, że wniosek o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej wyznacza przedmiot sprawy, datę wszczęcia postępowania oraz granice organu w zakresie podejmowanego rozstrzygnięcia (por. wyrok WSA w Białymstoku z dnia 8 kwietnia 2021 r., sygn. akt II SA/Bk 209/21; I. Sierpowska [w:] Pomoc społeczna. Komentarz, wyd. VI, Warszawa 2023, art. 102). Co do zasady, wszczęcie przez organ postępowania i następnie wydanie decyzji w przedmiocie przyznania świadczenia z pomocy społecznej wymaga jednoznacznego wystąpienia przez osobę zainteresowaną z wnioskiem o jego przyznanie. Wniosek strony wyznacza granice sprawy podlegającej rozpoznaniu i rozstrzygnięciu w drodze decyzji. Konsekwencją wszczęcia postępowania na żądanie osoby jest związanie organu administracyjnego zakresem tego żądania. Organ nie może samodzielnie ustalić jego treści, ani też prowadzić postępowania administracyjnego i wydać rozstrzygnięcia w innym przedmiocie, czy zakresie, niż wynika to z wniosku osoby.

Powyższe oznacza, że postępowania administracyjne w sprawach zakończonych decyzjami wskazanymi w pkt 2 i 3 zostały przeprowadzone bez wniosku strony. Jednocześnie ustalono, że w aktach nie znajdowało się zawiadomienie strony o wszczęciu postępowania i nie odnotowano zgody strony w tym zakresie. Wobec czego, stwierdzić należy, że postępowanie nie zostało wszczęte z urzędu.

Poinformowano Kierownika Ośrodka o konieczności wzmożonego nadzoru nad prowadzonymi postępowaniami w zakresie przyznawania świadczeń z pomocy społecznej oraz nakreślono ogólne zasady dotyczące wszczęcia postępowania,

szczególnie w sytuacji, gdy postępowanie w zakresie przyznania pomocy społecznej prowadzone jest pierwszorazowo wobec danego klienta.

W sprawach zakończonych decyzjami wskazanymi w pkt 1, 3 i 4, pisemne oświadczenie strony postępowania o zapoznaniu się z aktami sprawy, zostało złożone po wydaniu decyzji administracyjnej. Organ prowadzący postępowanie naruszył więc obowiązek ustalony w art. 10 § 1 k.p.a., zgodnie z którym organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Obowiązkiem organu prowadzącego postępowanie jest pouczenie strony o prawie zapoznania się z aktami i złożenia końcowego oświadczenia, a także obowiązek wstrzymania się od wydania decyzji do czasu złożenia tego oświadczenia w wyznaczonym terminie (por. wyrok NSA z dnia 5 kwietnia 2001 r., sygn. akt II S.A. 1095/00; wyrok WSA w Krakowie z dnia 14 grudnia 2007 r., sygn. akt II SA/Kr 569/07.).

Przyznanie zasiłków stałych poprzedzone było przeprowadzonymi, w ustawowym terminie, rodzinnymi wywiadami środowiskowymi. Rodzinne wywiady środowiskowe były aktualizowane w terminach określonych w art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej. Dochód klientów był prawidłowo ustalony. Decyzje administracyjne zostały wydane terminowo. Jednakże, w dwóch sprawach decyzje wydano bez wniosku o przyznanie pomocy, jak również bez wszczęcia postępowania do przyznania pomocy z urzędu. Decyzje zawierały wszystkie elementy określone w art. 107 k.p.a. oraz wskazywały okres, na jaki został przyznany zasiłek stały i termin wypłaty świadczenia. W kontrolowanej dokumentacji odnotowano potwierdzenie odbioru decyzji przez stronę.

Nie wniesiono innych uwag do kontrolowanej dokumentacji.

(akta kontroli str. 81-135)

Zasiłki okresowe

Zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

Egzemplarz nr 1

1. osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
 2. rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.
- Ponadto, zgodnie z art. 38 ust. 3 ww. ustawy kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby oraz kryterium dochodowym rodziny, a dochodem tej rodziny.

Sprawdzono wybraną, na podstawie przyjętej metody, dokumentację osób, którym przyznano zasiłki okresowe przyznane na podstawie następujących decyzji:

1. OPS 5011-36-48/23 z dnia 17 stycznia 2023 r.,
2. OPS 5011-89-128/24 z dnia 15 marca 2024 r.,
3. OPS 5011-87-187/23 z dnia 16 czerwca 2023 r.,
4. OPS 5011-81-159/24 z dnia 7 maja 2024 r.,
5. OPS 501120-23/24 z dnia 11 stycznia 2024 r.

(akta kontroli str.136-137)

We wszystkich kontrolowanych sprawach kwestionariusze wywiadów środowiskowych posiadały oznaczenie jednostki organizacyjnej pomocy społecznej bez numer NIP lub Regon, co zostało wyjaśnione na str. 21 protokołu.

Jednocześnie ustalono, że w decyzjach administracyjnych wymienionych w pkt 1 i 3 jako organ wydający decyzję wskazano Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie. Zgodnie z aktualnym orzecnictwem „głównym zadaniem ośrodków pomocy społecznej jest ustalanie uprawnień do świadczeń i ich przyznawanie. Sprawy dotyczące świadczeń rozstrzygane są w formie aktu administracyjnego. Kompetencje do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej u.s.g. przyznaje wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta), o ile przepisy szczególne nie zawierają odmiennych regulacji (art. 39 ust. 1 u.s.g.). Co prawda w art. 110 ust. 7 u.p.s. wskazano, że wójt (burmistrz, prezydent miasta) udziela kierownikowi ośrodka pomocy społecznej upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy, jednakże przeniesienie kompetencji orzeczniczych na kierownika ośrodka nie zmienia właściwości organu. Przeniesienie kompetencji orzeczniczych w sprawach z zakresu pomocy społecznej na kierownika ośrodka pomocy społecznej nie powoduje

zmiany właściwości organu, a wydana w sprawie decyzja jest w dalszym ciągu decyzją wójta (burmistrza, prezydenta miasta), stosownie do ogólnej zasady wyrażonej w powołanym art. 39 ust. 1 u.s.g. W dalszym ciągu piastun funkcji określonego organu zachowuje swoje kompetencje, a kierownik ośrodka pomocy społecznej podejmuje decyzje wyłącznie z jego upoważnienia i w zakresie jego kompetencji. Nadal jest to decyzja organu, który udzielił upoważnienia. W związku z tym w oznaczeniu organu musi być wskazany podmiot upoważniony ustawowo do wydania decyzji, czyli wójt (burmistrz, prezydent miasta). Osoba w rzeczywistości wydająca decyzję i ją podpisująca, działa wówczas z upoważnienia wójta (burmistrza, prezydenta miasta)” (wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 26 października 2023 r., sygn. akt II SAB/Go 102/23.). Należy w tym miejscu zaznaczyć, że Golczewo jest gminą, zaś organem wydającym decyzje w sprawach z zakresu pomocy społecznej jest Burmistrz Golczewa.

Jednocześnie, w wyniku analizy dokumentacji spraw przeprowadzanych w późniejszym terminie (w okresie objętym kontrolą) ustalono, że decyzje administracyjne posiadały prawidłowo wskazany organ wydający – Burmistrz Golczewa. W związku z powyższym ww. uchybienie zostało wyeliminowane.

We wszystkich sprawach poddanych kontroli zespół kontrolujący stwierdził naruszenie zasady czynnego udziału strony w postępowaniu administracyjnym, wyrażonej w art. 10 § 1 k.p.a. Dołączone do kontrolowanych akt pisemne oświadczenia strony postępowania o zapoznaniu z aktami sprawy, były datowane później, aniżeli data wydania decyzji administracyjnej w sprawie. Stanowisko w tym zakresie zostało przedstawione w protokole na str. 24.

W sprawach zakończonych decyzjami wskazanymi w pkt 1-3, kserokopie dokumentów, będących załącznikami do kwestionariuszy wywiadów, nie zostały potwierdzone za zgodność z oryginałem, jak również nie były opatrzone pieczęcią z datą wpływu do Ośrodka. Natomiast, w sprawie zakończonej decyzją administracyjną wskazaną w pkt 2 na kserokopii skierowania i wyniku badania lekarskiego widniała jedynie pieczęć pracownika socjalnego z adnotacją „za zgodność”. Powyższe świadczy o braku rzetelności podczas sporządzania dokumentacji i należytego nadzoru Kierownika Ośrodka.

Zgodnie z § 11 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wywiadu środowiskowego w aktach sprawy zamiast oryginałów można pozostawić kopie dokumentów, o których mowa w art. 107 ust. 5b ustawy, z wyjątkiem dowodu tożsamości, którego kopii nie wykonuje się, poświadczonych za zgodność z oryginałem przez upoważnionego pracownika socjalnego podmiotu prowadzącego postępowanie. Ustawa o pomocy społecznej nie zawiera szczególnych przepisów dotyczących poświadczania za zgodność z oryginałem dokumentów. Zastosowanie więc znajdują przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, co zostało określone w art. 14 ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 76a § 2b k.p.a., upoważniony pracownik organu prowadzącego postępowanie, któremu został okazany oryginał dokumentu wraz z odpisem, na żądanie strony, poświadcza zgodność odpisu dokumentu z oryginałem. Poświadczenie obejmuje podpis pracownika, datę i oznaczenie miejsca sporządzenia poświadczenia, a na żądanie strony, również godzinę sporządzenia poświadczenia. Jeżeli dokument zawiera cechy szczególne (dopiski, poprawki lub uszkodzenia), należy stwierdzić to w poświadczeniu.

Wobec powyższych ustaleń, poinstruowano Kierownika Ośrodka o konieczności opatrywania datą wpływu do OPS dokumentów mających znaczenie dla postępowania administracyjnego oraz potwierdzania ich za zgodność z okazanymi oryginałami.

W sprawie zakończonej decyzją wskazaną w pkt 2, strona zwróciła się z wnioskiem o przyznanie pomocy finansowej cyt. „na żywność i opłaty”. Powyższe zostało odzwierciedlone w kwestionariuszu rodzinnego wywiadu środowiskowego. W sprawie wydano decyzję przyznającą zasiłek okresowy cyt. „(...) na potrzeby wg. wniosku”.

Uregulowane w art. 38 u.p.s. świadczenie z pomocy społecznej w formie zasiłku okresowego nie jest przyznawane na zaspokojenie konkretnej potrzeby. Przyznanie ww. formy pomocy należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym i z założenia służyć ma zapewnieniu świadczeniobiorcy dochodu, którym będzie mógł dysponować w granicach własnego uznania. Wobec czego, właściwym postępowaniem w opisanym przypadku byłoby rozpatrzenie wniosku pod kątem przyznania pomocy w formie zasiłku celowego lub odpowiednio – świadczenia pieniężnego (zasiłku celowego) na zakup żywności w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”, czego organ nie uczynił.

W sprawach zakończonych decyzjami wskazanymi w pkt 4 i 5 stronom postępowania przyznano zasiłek okresowy z powodu bezrobocia. Jednakże, w sprawie zakończonej decyzją wskazaną w pkt 4, strona zwróciła się o przyznanie pomocy finansowej, którą doprecyzowano w treści wywiadu środowiskowego jako pomoc finansową na żywność. Natomiast, w sprawie zakończonej decyzją wskazaną w pkt 5, wniosek dotyczył pomocy na żywność i środki czystości, taki zapis został ujęty w kwestionariuszu wywiadu. W opisanych przypadkach, organ wydający decyzję nie odniósł się więc do wszystkich potrzeb zgłoszonych we wniosku o przyznanie pomocy, a ponieważ postępowanie administracyjne prowadzone było na wniosek strony, to organ nie mógł według własnego uznania zmienić jego zakresu. Zgodnie z art. 104 § 1 i 2 k.p.a., organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji, chyba że przepisy kodeksu stanowią inaczej. Decyzje rozstrzygają sprawę co do jej istoty w całości lub w części albo w inny sposób kończą sprawę w danej instancji. Jednocześnie, w myśl art. 106 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, przyznanie świadczeń z pomocy społecznej następuje w formie decyzji administracyjnej. Wobec powyższego, nierozpoznanie sprawy w jej całokształcie, w opisanych wyżej przypadkach, doprowadziło do naruszenia art. 104 k.p.a. oraz art. 106 ust. 1 u.p.s.

W sprawie zakończonej decyzją wskazaną w pkt 2, zwrotne potwierdzenie odbioru decyzji nie zawierało daty odbioru, a jedynie podpis odbierającego. Właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania i może pociągać za sobą skutki związane z prawidłowym określeniem terminu do wniesienia odwołania. Ścisłe przestrzeganie wymagań formalnych w zakresie doręczenia stronie decyzji administracyjnej należy do obowiązków organu administracyjnego, bowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron. Przepisy art. 39 i następne k.p.a., regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym nie mają charakteru uznaniowego, lecz są bezwzględnie obowiązujące.

Decyzją znak: OPS 5011-91-134/24 z dnia 28 marca 2024 r., przyznano stronie postępowania zasiłek okresowy z powodu bezrobocia w wysokości 1077,02 zł miesięcznie od 1 marca 2024 r. do 30 kwietnia 2024 r. Na podstawie zgromadzonych w sprawie dokumentów ustalono, że wniosek o przyznanie pomocy złożony został w dniu 25 marca 2024 r. Natomiast, dochód czteroosobowej rodziny wynosił z lutego 2024 r.

176,50 zł, a z marca 2024 r. 245,97 zł i pochodził z jednego źródła (alimenty). Z uzasadnienia decyzji wynika, że do przyznania pomocy organ uwzględnił dochód w wysokości 245,97 zł, a więc z miesiąca złożenia wniosku. Powyższe spowodowało, że wysokość przyznanego zasiłku okresowego została ustalona w sposób nieprawidłowy. Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony (...). W opisywanym przypadku, nie wystąpiła utrata dochodu w okresie luty – marzec 2024 r., zatem dokonując kwalifikacji do przyznania zasiłku okresowego na miesiąc marzec 2024 r. należało uwzględnić dochód rodziny z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku, tj. z lutego 2024 r., wynoszący 176,50 zł, a do przyznania zasiłku na miesiąc kwiecień – dochód z marca 2024 r., wynoszący 245,97 zł. W konsekwencji, organ pomocy społecznej powinien przyznać zasiłek okresowy w wysokości 1111,75 zł od dnia 1 marca 2024 r. do dnia 31 marca 2024 r., a następnie w wysokości 1077,02 zł od dnia 1 kwietnia 2024 r. do dnia 30 kwietnia 2024 r., czego nie uczynił. Nieprawidłowa kwalifikacja dochodu strony postępowania do przyznania świadczenia, miała wpływ na wysokość udzielonej pomocy i w konsekwencji była działaniem organu na szkodę klienta.

Po stronie organu pomocy społecznej rozpatrującego sprawę nie występuje dowolność w zakresie ustalenia dochodu strony postępowania, a wręcz przeciwnie – organ zobowiązany jest kierować się regulacjami ujętymi w sposób bezpośredni w art. 8 u.p.s.

Zaznaczyć należy, że ww. decyzja została zbadana przez zespół kontrolujący, w związku z nieprawidłowością stwierdzoną podczas weryfikacji decyzji przyznającej posiłek w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”, co zostało ustalone na str. 37 - 38 protokołu.

(akta kontroli str. 288-319)

Poddana kontroli dokumentacja, zawierała wniosek z datą wpływu do Ośrodka. W aktach spraw znajdowały się dokumenty stanowiące podstawę przyznania świadczenia. Nie wszystkie dokumenty były jednak potwierdzone za zgodność z oryginałem i opatrzone pieczęcią wpływu. Przyznanie zasiłków okresowych poprzedzone było przeprowadzonymi, w ustawowym terminie, rodzinnymi wywiadami

Egzemplarz nr 1

środowiskowymi, opisującymi sytuacje osób i rodzin. Pomoc przyznawana była w ciągu miesiąca od złożenia wniosku. Decyzje administracyjne zostały wydane w terminie do miesiąca od daty wpływu wniosku i zawierały wszystkie elementy określone art. 107 § 1 k.p.a. Jednakże, w decyzjach administracyjnych jako organ wydający decyzję błędnie wskazano Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie (co w kolejnych postępowaniach zostało wyeliminowane). Decyzje zawierały okres, na jaki przyznano zasiłek i terminy wypłat świadczeń. W kontrolowanej dokumentacji odnotowano potwierdzenia odbioru decyzji przez strony postępowań, jednak w sprawie wskazanej w pkt 2 zwrotne potwierdzenie odbioru nie zawierało daty odbioru, a jedynie podpis odbierającego.

Nie wniesiono innych uwag do badanego obszaru.

(akta kontroli str. 138-201)

Zasiłki celowe

Zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy. Zgodnie z art. 39 ust. 2 ustawy zasiłek celowy może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, niezbędnych przedmiotów użytku domowego.

Podczas czynności kontrolnych sprawdzono, wybraną na podstawie przyjętej metody losowania, dokumentację osób otrzymujących zasiłki celowe, przyznane decyzjami administracyjnymi znak:

1. OPS 5012p -28-33/24 z dnia 5 stycznia 2024 r.,
2. OPS 5012-58-303/23 z dnia 10 listopada 2023 r.,
3. OPS 5012-8-176/24 z dnia 27 maja 2024 r.,
4. OPS 5012-20-106/23 z dnia 24 lutego 2023 r.,
5. OPS 5012-22-269/23 z dnia 6 października 2023 r.,
6. OPS 5012-77-265/23 z dnia 22 września 2023 r.

(akta kontroli str. 202-203)

We wszystkich kontrolowanych sprawach kwestionariusze wywiadów środowiskowych posiadały oznaczenie jednostki organizacyjnej pomocy społecznej bez numer NIP lub Regon, co zostało wyjaśnione na str. 21 protokołu.

W decyzjach administracyjnych wskazanych w pkt 2, 4, 5 i 6 jako organ wydający decyzję wskazano Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie. Stanowisko w tym zakresie zostało przedstawione na str. 25 - 26 protokołu.

W sprawie zakończonej decyzją podaną w pkt 1, numer decyzji administracyjnej był niezgodny z klasyfikacją przewidzianą w jednolitym rzeczowym wykazie akt dla Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie, stanowiącym załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 10/2021 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie z dnia 4 listopada 2021 r. w sprawie wprowadzenia jednolitego rzeczowego wykazu akt dla Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie. Zgodnie z dokumentem, zasiłki celowe określono symbolem klasyfikacyjnym „5012”, natomiast numer badanej decyzji administracyjnej zawierał oznaczenie „5012p”. Pouczono Kierownika Ośrodka, że stosowanie dodatkowych oznaczeń literowych stanowi naruszenie norm JRWA i obowiązującej w Ośrodku instrukcji kancelaryjnej, w związku z czym nie może być praktykowane.

Analiza dokumentów wykazała ponadto, że strona postępowania zwróciła się o pomoc finansową, cyt. „w celu poprawy warunków bytowych oraz poprawy egzystencji życiowej”, z uwagi na zwiększone wydatki, związane z koniecznością dojazdów do szpitala i kosztami leczenia. Organ pomocy społecznej nie przeprowadził jednak postępowania wyjaśniającego dotyczącego ustalenia zasadności udzielenia wsparcia w zakresie określonym we wniosku. Strona nie została również poinformowana o dostępnych formach pomocy, np. zasiłku celowym na zakup leków oraz na pokrycie kosztów dojazdu do szpitala. Zamiast tego, zaplanowano pomoc w formie zasiłku stałego oraz świadczenia pieniężnego (zasiłku celowego) na zakup żywności w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”.

W podanej sytuacji, organ wydający decyzję nie odniósł się więc do wszystkich potrzeb zgłoszonych we wniosku o przyznanie pomocy. Stanowisko w tym zakresie przedstawiono w protokole na str. 27 - 28.

W sprawie zakończonej decyzją wskazaną w pkt 2, stronie przyznano cyt. „zasiłek celowy w formie niefinansowej z przeznaczeniem na pokrycie części lub całości kosztów leczenia (rehabilitacji). (...) Płatność realizowana będzie przez OPS, po otrzymaniu właściwego rachunku”. W decyzji administracyjnej nie określono wysokości przyznanego zasiłku. Do akt sprawy nie przedłożono faktury proforma lub innego dokumentu z informacją o prognozowanych kosztach rehabilitacji. Zgodnie z

aktualnym orzecznictwem rozstrzygnięcie jest jednym z najważniejszych, immamentnych składników decyzji. Wynika to z władczego charakteru aktu administracyjnego, który kształtuje prawa i obowiązki strony i musi być jednoznaczny i precyzyjny. Rozstrzygnięcie będące treścią decyzji winno być tak sformułowane, aby wynikało z niego w sposób nie budzący wątpliwości, jakie uprawnienia zostały przyznane lub jakie obowiązki zostały na stronę nałożone (wyrok WSA w Warszawie z dnia 4 października 2017 r., sygn. akt II SA/WA 178/17.). W przedmiotowej sprawie rozstrzygnięcie zostało sformułowane z pominięciem kluczowej kwestii jaką jest wysokość przyznanego zasiłku. Uprawnienie nadane w ten sposób stronie postępowania nie jest miarodajne, przez co mogłoby stanowić przedmiot sporu, gdy koszty odbytej rehabilitacji okazałyby się wyższe, aniżeli zakładano. Opisany stan rzeczy stwarza również po stronie klienta uprawnienie do dochodzenia ewentualnego roszczenia, w razie niezrealizowania decyzji zgodnie z poniesionymi kosztami rehabilitacji.

W sprawie zakończonej decyzją wskazaną w pkt 3, ze zwrotnego potwierdzenia odbioru wynika, że decyzję doręczono stronie w dniu 29 maja 2024 r. Natomiast, w dniu 27 maja 2024 r. klient złożył pisemne oświadczenie, że zrzeka się prawa do wniesienia odwołania. Wskazane wyżej terminy są niezgodne z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego. Pisemne oświadczenie strony o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania jest datowane wcześniej, aniżeli odbiór decyzji administracyjnej w sprawie. Zgodnie z art 127a § 1 k.p.a. zrzeczenie się przez stronę prawa do wniesienia odwołania może nastąpić tylko w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania, a więc po doręczeniu decyzji. W postępowaniu administracyjnym nie można zrzec się prawa do wniesienia odwołania na przyszłość, w szczególności przed wydaniem decyzji. Tego typu działanie należy uznać za nieskuteczne.

W sprawie zakończonej decyzją wskazaną w pkt 5, pisemne oświadczenie strony postępowania o zapoznaniu z aktami sprawy, jest datowane później, aniżeli data wydania decyzji administracyjnej. Stanowisko w tym zakresie zostało przedstawione w protokole na str. 24.

Poddana kontroli dokumentacja, zawierała wniosek z datą wpływu do Ośrodka. W aktach spraw znajdowały się dokumenty stanowiące podstawę przyznania

Egzemplarz nr 1

świadczenia. Przyznanie zasiłków celowych poprzedzone było przeprowadzonymi, w ustawowym terminie, rodzinnymi wywiadami środowiskowymi, opisującymi sytuację osób i rodzin. Pomoc przyznawana była w ciągu miesiąca od złożenia wniosku. Decyzje administracyjne zostały wydane w terminie do miesiąca od daty wpływu wniosku i zawierały wszystkie elementy określone art. 107 § 1 k.p.a. Jednocześnie ustalono, że w jednym przypadku rozstrzygnięcie decyzji nie było precyzyjne, ponieważ nie określało wysokości przyznanego zasiłku. Stanowisko w tym zakresie wskazano w protokole na str. 31 - 32. Decyzje zawierały okres, na jaki przyznano zasiłek i terminy wypłat świadczeń (poza sprawą wskazaną w pkt 2). W kontrolowanej dokumentacji odnotowano potwierdzenia odbioru decyzji przez strony postępowań, jednak w sprawie wskazanej w pkt 2, potwierdzenie nie zawierało daty odbioru, a jedynie podpis odbierającego.

Nie wniesiono innych uwag do kontrolowanej dokumentacji.

(akta kontroli str. 204-224)

Zasiłek celowy w sytuacji zdarzeń losowych

Zgodnie z art. 40 ust 1 i ust. 3 zasiłek celowy może być przyznany osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

W trakcie weryfikacji dokumentów ustalono, że w okresie objętym kontrolą wydano jedną decyzję administracyjną przyznającą zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego. W związku z powyższym sprawdzono sprawę, zakończoną decyzją znak:

1. OPS 5015-107-225/24 z dnia 17 lipca 2024 r.

(akta kontroli str. 225)

Z analizy dokumentów wynika, że pisemne oświadczenie strony o zapoznaniu z aktami sprawy jest datowane później, aniżeli data wydania decyzji administracyjnej w sprawie. Stanowisko w tym zakresie zostało przedstawione w protokole na str. 24.

Poddana kontroli dokumentacja zawierała wniosek z datą wpływu do Ośrodka. W aktach sprawy znajdowały się dokumenty stanowiące podstawę przyznania świadczenia. Przyznanie zasiłku poprzedzone było przeprowadzonym, w ustawowym terminie, rodzinnym wywiadem środowiskowym (cz. VII), który wyczerpująco opisywał

Egzemplarz nr 1

sytuację rodziny. Dochód rodziny był ustalony prawidłowo, a pomoc przyznawana w ciągu miesiąca od złożenia wniosku. Decyzja administracyjna została wydana w terminie miesiąca od daty wpływu do Ośrodka wniosku i zawierała wszystkie elementy określone art. 107 § 1 k.p.a. Decyzja wskazywała okres, na jaki przyznano zasiłek i termin wypłaty świadczenia. W kontrolowanej dokumentacji odnotowano potwierdzenie odbioru decyzji przez stronę.

Nie wniesiono innych uwag do badanego obszaru.

(akta kontroli str. 226-231)

Program „Posiłek w szkole i w domu”

Pomoc w zakresie dożywiania była udzielana zgodnie z uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019–2023 oraz obowiązującą od 2024 r. uchwałą Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024–2028.

Sposób realizacji ww. zadania w Gminie dodatkowo regulowały:

- Uchwała Nr IV/31/2019 Rady Miejskiej w Golczewie z dnia 30 stycznia 2019 r. w sprawie uchwalenia gminnego wieloletniego programu ośłonowego „Posiłek dla dzieci i młodzieży” na lata 2019 – 2023;
- Uchwała Nr XLIX/385/2023 Rady Miejskiej w Golczewie z dnia 30 stycznia 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego w celu udzielenia wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 -2023;
- Uchwała Nr XLIX/386/2023 Rady Miejskiej w Golczewie z dnia 30 stycznia 2023 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków na świadczenia w formie posiłku, pomoc rzeczową w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem rządowym „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023;
- Uchwała Nr LXI/481/2023 Rady Miejskiej w Golczewie z dnia 14 grudnia 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego oraz określenia zasad zwrotu wydatków dla osób objętych pomocą w ramach wieloletniego rządowego programu

Egzemplarz nr 1

wspierania gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 – 2028;

- Uchwała Nr LXI/482/2023 Rady Miejskiej w Golczewie z dnia 14 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia gminnego wieloletniego programu ośtonowego „Posiłek dla dzieci i młodzieży” na lata 2024 – 2028.

(akta kontroli str. 232, 236-262)

Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie udzielał pomocy w zakresie dożywiania, zgodnie z wieloletnim programem wspierania gmin.

Pomoc w formie posiłku otrzymało w:

- 2023 r. – 27 osób, w tym 25 dzieci,
- 2024 r. do dnia kontroli – 21 osób, w tym 20 dzieci.

Średni koszt jednego posiłku w jednostkach wynosił w:

- 2023 r. – 5,50 zł,
- 2024 r. – 10,00 zł.

Liczba osób otrzymujących pomoc w formie świadczenia pieniężnego w:

- 2023 r. – 63 (115 świadczeniobiorców),
- 2024 r. – 64 (115 świadczeniobiorców).

Liczba osób otrzymujących pomoc w formie świadczenia rzeczowego w:

- 2023 r. – 54 (120 świadczeniobiorców),
- 2024 r. – 1.

Średnia wysokość zasiłków celowych na osobę/ rodzinę wynosiła w:

- 2023 r. – 300,00 zł,
- 2024 r. – 400,00 zł.

W 2023 r. w dwóch przypadkach dzieciom została przyznana pomoc w formie posiłku bez decyzji.

Ponadto, w roku 2024 (do dnia kontroli) wydano jedną decyzję administracyjną, którą odmówiono stronie świadczenia w zakresie programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”. Powodem odmowy było przekroczone kryterium dochodowe.

W okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia kontroli Ośrodek pokrywał koszty dożywiania w:

Egzemplarz nr 1

- Zespole Szkół Publicznych w Golczewie - cena posiłku 4,00 zł,
- Szkole Podstawowej w Wysokiej Kamieńskiej - cena posiłku 4,00 zł,
- Ośrodka Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Słabosłyszących im. J. Tuwima w Szczecinie - cena posiłku 10,00 zł,
- Przedszkolu Publicznym „Źródło” w Golczewie – cena posiłku 5,00 zł.

Posiłki dla uczniów Szkoły Podstawowej w Wysokiej Kamieńskiej oraz Przedszkola Publicznego „Źródło” w Golczewie przygotowywane były przez Zespół Szkół Publicznych w Golczewie i dowożone przez firmę zewnętrzną, w ramach podpisanej umowy. Kierownik Ośrodka poinformowała, że w okresie poddanym kontroli uczniom wydawano dodatkowo owoce i mleko. Kontrolę nad wydawaniem posiłków sprawował Kierownik stołówki szkolnej wraz z obsługą kuchni oraz właściwa miejscowo Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna.

Dzieci objęte pomocą w formie posiłku spożywały takie same posiłki, co pozostałe dzieci, według jadłospisu przygotowywanego na pięć dni w tygodniu.

Gmina nie prowadziła dożywiania w czasie wolnym od zajęć szkolnych. Dlatego też, rodzinom przyznawano dodatkowo zasiłki celowe w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”.

Kierownik Ośrodka poinformowała, że zarówno w 2023 r., jak i w 2024 r. (do dnia kontroli) poza placówkami oświatowymi, dofinansowano posiłki w:

- Polskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną Koło w Kamieniu Pomorskim - cena posiłku wynosiła w okresie od 1 września 2022 r. do 30 czerwca 2023 r. 14,00 zł, a począwszy od 1 września 2023 r. wynosiła 15,40 zł.

(akta kontroli str. 263-276)

Posiłek

Sprawdzono losowo wybraną dokumentację osób otrzymujących posiłki, przyznane na podstawie następujących decyzji administracyjnych:

1. OPS 5022d-105-262/24 z dnia 10 września 2024 r.,
2. OPS 5022d-91-138/24 z dnia 28 marca 2024 r.,
3. OPS 5022d-102-305/24 z dnia 27 września 2024 r.,
4. OPS 5022d-122-325/23 z dnia 28 listopada 2023 r.,

(akta kontroli str. 277-278)

We wszystkich kontrolowanych sprawach kwestionariusze wywiadów środowiskowych posiadały oznaczenie jednostki organizacyjnej pomocy społecznej bez numer NIP lub Regon, co zostało wyjaśnione na str. 21 protokołu.

We wszystkich sprawach poddanych kontroli, numer decyzji administracyjnej był niezgodny z klasyfikacją przewidzianą w jednolitym rzeczowym wykazie akt dla Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie. Numery decyzji zawierały dodatkowe oznaczenie literowe „d” na końcu symbolu klasyfikacyjnego, tj. „5022d”. Powyższe stanowi naruszenie norm JRWA i obowiązującej w Ośrodku instrukcji kancelaryjnej. W trakcie kontroli pouczono Kierownika Ośrodka o obowiązku przestrzegania przyjętego dla Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie jednolitego rzeczowego wykazu akt oraz instrukcji kancelaryjnej.

W rozstrzygnięciu decyzji wskazanych w pkt 1, 2 i 4 nie określono kosztu przyznanego zasiłku. Zasadność wskazywania ceny posiłku w rozstrzygnięciu decyzji administracyjnej, jest podyktowana tym, że z treści decyzji, wydanych do dnia kontroli, nie można ustalić wysokości przyznanych świadczeń (miesięcznej kwoty, przy założeniu pełnego wykorzystania). Rozstrzygnięcia sprawy nie można domniemywać ani wyprowadzać z treści uzasadnienia decyzji, albowiem powinno być ono wyrażone *expressis verbis* w podstawie (sentencji) decyzji, musi być jednoznaczne i nie budzić jakichkolwiek wątpliwości (wyrok WSA w Białymstoku z dnia 30 sierpnia 2022 r., sygn. akt. II SA/Bk 406/22). Koszt posiłku nie został również podany w kwestionariuszach wywiadów środowiskowych.

W związku z powyższym, w toku kontroli Kierownikowi Ośrodka wskazano wzmożenie nadzoru nad treścią wydawanych decyzji administracyjnych oraz zatwierdzanych rodzinnych wywiadów środowiskowych.

W dwóch sprawach poddanych kontroli, dochód strony nie został ustalony w sposób prawidłowy.

W sprawie zakończonej decyzją wskazaną w pkt 2, dochód rodziny pochodził z jednego źródła (alimenty). Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony (...). W opisywanym przypadku, przy rozpatrywaniu sprawy organ uwzględnił dochód rodziny z miesiąca marca 2024 r. Analiza przedłożonej dokumentacji wykazała, że wniosek

Egzemplarz nr 1

został złożony w marcu 2024 r. i nie wystąpiła utrata dochodu w okresie luty – marzec 2024 r., zatem dokonując kwalifikacji do przyznania pomocy należało uwzględnić dochód rodziny z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku, tj. z lutego 2024 r. Powyższe, nie miało wpływu przy przyznaniu posiłku w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”, ale wpłynęło na wysokość przyznanego zasiłku okresowego, co zostało stwierdzone na str. 28 - 29 protokołu.

Natomiast, w sprawie zakończonej decyzją wskazaną w pkt 3, dochód strony ustalono w oparciu o zaświadczenie od pracodawcy, niezawierające poszczególnych składników przychodu. W art. 107 ust. 5b ustawy ustawodawca wskazał, na podstawie jakich dokumentów określa się sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby lub rodziny, wymieniając, m.in. w pkt 7 zaświadczenia albo oświadczenia o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia, zawierające informacje o wysokości potrąconej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składki na ubezpieczenie chorobowe. Wobec powyższego, sytuacja dochodowa strony nie została ustalona w sposób rzetelny i w pełni wiarygodny. W postępowaniu administracyjnym obowiązkiem organu jest wyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla sprawy. Zatem w badanym przypadku należało wezwać stronę do przedłożenia dokumentu, spełniającego wymogi określone w ustawie i dopiero na tej podstawie określić dochód, będący jednym z kryteriów do przyznania pomocy.

W sprawach zakończonych decyzjami wskazanymi w pkt 2 i 3 dokumenty stanowiące załączniki do kwestionariuszy rodzinnych wywiadów środowiskowych nie były opatrzone datą wpływu i nie były potwierdzone za zgodność z oryginałem. Stanowisko w tym zakresie przedstawiono w protokole na str. 26 - 27.

W sprawie zakończonej decyzją wskazaną w pkt 1, pisemne oświadczenie strony postępowania o zapoznaniu się z aktami sprawy, zostało złożone po wydaniu decyzji administracyjnej. Stanowisko w tym zakresie wskazano w treści niniejszego protokołu na str. 24.

Kontrolowana dokumentacja zawierała dokumenty stanowiące podstawę przyznania świadczenia. Przyznanie świadczeń niepieniężnych w formie posiłku poprzedzone było

Egzemplarz nr 1

przeprowadzonymi, w ustawowym terminie, rodzinnymi wywiadami środowiskowymi, opisującymi sytuacje klientów. Pomoc przyznawano w ciągu miesiąca od złożenia wniosku. Decyzje administracyjne zostały wydane w terminie miesiąca od daty wpływu wniosków i zawierały wszystkie elementy określone art. 107 § 1 k.p.a. Jednocześnie ustalono, że rozstrzygnięcie w wydanych decyzjach administracyjnych nie było precyzyjne, ponieważ nie określało kosztu przyznanego posiłku. Stanowisko w tym zakresie wskazano w protokole na str. 37. Dochód klientów w sprawach wskazanych w pkt 2 i 3 nie był prawidłowo ustalony. W kontrolowanej dokumentacji odnotowano potwierdzenia odbioru decyzji przez strony postępowań, jednak w sprawie wskazanej w pkt 2, potwierdzenie nie zawierało daty odbioru, a jedynie podpis odbierającego.

Nie wniesiono innych uwag do badanego obszaru.

(akta kontroli str. 279-326)

Świadczenie pieniężne

Sprawdzono również wybraną zgodnie z założoną metodą dokumentację osób otrzymujących świadczenie pieniężne w ramach Programu „posiłki w szkole i w domu”, przyznane na podstawie następujących decyzji administracyjnych:

1. OPS 5012p-42-58/23 z dnia 19 stycznia 2023 r.,
2. OPS 5012p-87-166/24 z dnia 15 maja 2024 r.,
3. OPS 5012p-12-13/24 z dnia 8 stycznia 2024 r.,
4. OPS 5012p-29-263/24 z dnia 10 września 2024 r.,
5. OPS 5012p-45-146/24 z dnia 22 kwietnia 2024 r.,
6. OPS 5012p-16-188/24 z dnia 11 czerwca 2024 r.

(akta kontroli str. 327-328)

Wszystkie kontrolowane kwestionariusze wywiadów środowiskowych posiadały oznaczenie jednostki organizacyjnej pomocy społecznej bez numer NIP lub Regon, co zostało wyjaśnione na str. 21 protokołu.

Dodatkowo, badanym decyzjom nadano numery niezgodne z klasyfikacją przewidzianą w jednolitym rzeczowym wykazie akt dla Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie. Numery decyzji zawierały dodatkowe oznaczenie literowe „p” na końcu symbolu klasyfikacyjnego, tj. „5022p”. Powyższe stanowi naruszenie norm JRWA i

obowiązującej w Ośrodku instrukcji kancelaryjnej. Stanowisko w tym zakresie wskazano w treści niniejszego protokołu na str. 31.

We wszystkich kontrolowanych decyzjach termin wypłaty świadczenia został określony w zbyt ogólny sposób – w decyzjach wskazanych w pkt 3, 4 i 6 „do 25 dnia każdego miesiąca”, a w decyzjach wskazanych w pkt 1, 2 i 5 „od 25 dnia miesiąca, na który przyznana została pomoc”. Takie sformułowania rodzą wątpliwość co do faktycznego terminu wypłaty, jak również co do rzetelności w jego wyznaczaniu.

Poinstruowano Kierownika Ośrodka, że zgodnie z aktualnym orzecznictwem wypełnienie przez organ dyspozycji art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a. nastąpi tylko i wyłącznie wtedy, gdy rozstrzygnięcie to zostanie sformułowane w sposób kategoryczny co do zawartego tam władczego uregulowania przez organ sytuacji prawnej strony (wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z 19 maja 2022 r., sygn. akt I SA/Go 109/22).

Ponadto, zgodnie z art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a., decyzja powinna zawierać rozstrzygnięcie rozumiane jako rozstrzygnięcie konkretnej sprawy administracyjnej, w której prowadzono postępowanie. Rozstrzygnięcie musi być sformułowane w taki sposób, aby nie było wątpliwości, czego ono dotyczy, jakie uprawnienia zostały przyznane lub jakie obowiązki zostały nałożone na stronę. Rozstrzygnięcie powinno być zatem sformułowane precyzyjnie, bez niedomówień i możliwości różnej interpretacji (wyrok WSA w Rzeszowie z 17 lipca 2019 r., sygn. akt II SA/Rz 544/19).

W sprawach zakończonych decyzjami wskazanymi w pkt 1, 3, 4, 5 i 6 dokumenty stanowiące załączniki do kwestionariuszy rodzinnych wywiadów środowiskowych nie były opatrzone datą wpływu i nie były potwierdzone za zgodność z oryginałem. Stanowisko w tym zakresie przedstawiono w protokole na str. 26 - 27.

W sprawie zakończonej decyzją wskazaną w pkt 1, jako organ wydający decyzję, nieprawidłowo wskazano Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie, co zostało wyjaśnione w niniejszym protokole na str. 25 - 26.

W sprawie zakończonej decyzją wskazaną w pkt 3, pisemne oświadczenie strony postępowania o zapoznaniu się z aktami sprawy, zostało złożone po wydaniu decyzji administracyjnej. Stanowisko w tym zakresie wskazano w treści niniejszego protokołu na str. 24.

Egzemplarz nr 1

Kontrolowana dokumentacja zawierała dokumenty stanowiące podstawę przyznania świadczenia. Przyznanie świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności poprzedzone było przeprowadzonymi, w ustawowym terminie, rodzinnymi wywiadami środowiskowymi, opisującymi sytuację klientów. Pomoc przyznawana była w ciągu miesiąca od złożenia wniosku. Decyzje administracyjne zostały wydane w terminie do miesiąca od daty wpływu do Ośrodka wniosków i zawierały wszystkie elementy określone art. 107 § 1 k.p.a. Jednocześnie ustalono, że rozstrzygnięcie w wydanych decyzjach administracyjnych nie było precyzyjne. Stanowisko w tym zakresie wskazano w protokole na str. 40. W kontrolowanej dokumentacji odnotowano potwierdzenie odbioru decyzji przez stronę.

Nie wniesiono innych uwag do badanego obszaru.

(akta kontroli str. 329-390)

Świadczenie rzeczowe

Kontroli poddano także, wybraną z założoną metodą dokumentację osób otrzymujących świadczenie rzeczowe w ramach Programu „posiłek w szkole i w domu”, przyznane na podstawie następujących decyzji administracyjnych:

1. OPS 5022p-33-332/23 z dnia 11 grudnia 2023 r.,
2. OPS 5022p-31-377/23 z dnia 8 listopada 2023 r.,
3. OPS 5022p-37-296/23 z dnia 10 listopada 2023 r.,
4. OPS 5022p-74-346/23 z dnia 19 października 2023 r.,
5. OPS 5022p-54-344/23 z dnia 12 grudnia 2023 r.,
6. OPS 5022p-91-343/23 z dnia 12 grudnia 2023 r.

(akta kontroli str. 391-392)

Wszystkie kontrolowane kwestionariusze wywiadów środowiskowych posiadały oznaczenie jednostki organizacyjnej pomocy społecznej bez numer NIP lub Regon, co zostało wyjaśnione na str. 21 protokołu.

We wszystkich badanych sprawach numer decyzji administracyjnej był niezgodny z klasyfikacją przewidzianą w jednolitym rzeczowym wykazie akt dla Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie. Numery decyzji zawierały dodatkowe oznaczenie literowe „p” na końcu symbolu klasyfikacyjnego, tj. „5022p”. Powyższe stanowi naruszenie norm

JRWA i obowiązującej w Ośrodku instrukcji kancelaryjnej. Stanowisko w tym zakresie wskazano w treści niniejszego protokołu na str. 31.

Poddane kontroli decyzje administracyjne przyznawały stronom postępowania świadczenie rzeczowe w postaci paczek żywnościowych. Ustalono, że wartość paczki dla osoby dorosłej wynosiła 250,00 zł, natomiast dla dziecka 150,00 zł. Jednakże, żadna z badanych decyzji nie zawierała informacji o ilości przyznanych paczek, ich wartości i łącznej kwocie odpowiadającej przyznanemu świadczeniu.

(akta kontroli str. 478)

W sprawach zakończonych decyzjami wskazanymi w pkt 3 - 6 zespół kontrolujący stwierdził naruszenie zasady czynnego udziału strony w postępowaniu administracyjnym, wyrażonej w art. 10 § 1 k.p.a. Dołączone do akt pisemne oświadczenia stron postępowania o zapoznaniu z aktami sprawy, były datowane później, aniżeli data wydania decyzji administracyjnej w sprawie. Stanowisko w tym zakresie zostało przedstawione w protokole na str. 24.

Ponadto, we wszystkich sprawach pisemne powiadomienie o prawie i możliwości zapoznania się z aktami sprawy oraz wypowiedzenia się co do zebranych materiałów w terminie 7 dni, zawierają jedynie podpis klienta, ale nie są opatrzone datą odbioru. Powyższe świadczy o braku rzetelności podczas sporządzania dokumentacji i należytego nadzoru Kierownika Ośrodka.

W sprawach wskazanych w pkt 3 i 6, zwrotne potwierdzenie odbioru decyzji nie zawierało daty odbioru, a jedynie podpis odbierającego. Stanowisko w tym zakresie przedstawiono w protokole na str. 28.

W sprawie zakończonej decyzją wskazaną w pkt 6 rodzinny wywiad środowiskowy został przeprowadzony na potrzeby kontynuacji zasiłku stałego. W części B kwestionariusza wywiadu środowiskowego pn. „Potrzeby i oczekiwania osoby lub rodziny zgłoszone podczas przeprowadzania wywiadu” wskazano cyt. „Wywiad został przeprowadzony w trybie art. 107 ustawy o pomocy społecznej w związku z pobieraniem zasiłkiem stałym”. Natomiast, w planie pomocy nie wymieniono kontynuacji zasiłku stałego, a zamiast tego ujęto świadczenie rzeczowe w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”, które nie zostało uwzględnione w

treści wywiadu, jak również nie znalazło potwierdzenia w podaniu o przyznanie pomocy.

Zgodnie z art. 102 ust. 1 i 2 u.p.s. świadczenia z pomocy społecznej są udzielane na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Pomoc społeczna może być udzielana z urzędu. W badanej sprawie, strona postępowania nie zwróciła się z wnioskiem o przyznanie jakiegokolwiek pomocy. Z dokumentów nie wynika również, żeby pomoc została przyznana z urzędu, ponieważ organ pomocy społecznej nie zawiadomił strony o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie przyznania świadczenia. Przyznanie pomocy z urzędu powinno być każdorazowo poprzedzone zawiadomieniem strony o wszczęciu postępowania. Wynika to m.in. z przepisu art. 61 § 4 k.p.a., stanowiącego, że o wszczęciu postępowania z urzędu lub na żądanie jednej ze stron należy zawiadomić wszystkie osoby będące stronami w sprawie. Jedną z kluczowych zasad postępowania administracyjnego jest bowiem zasada czynnego udziału strony w postępowaniu.

W sprawie zakończonej decyzją wskazaną w pkt 2, stronie przyznano świadczenie rzeczowe w postaci paczki żywnościowej na miesiąc grudzień 2023 r. Jednocześnie, w aktach znajdowała się decyzja znak: OPS 5012p-31-243/23 z dnia 12 września 2023 r., przyznająca świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” w kwocie 800,00 zł w transzach po 200,00 zł miesięcznie w okresie od września 2023 r. do grudnia 2023 r. Zatem, w grudniu 2023 r. klient otrzymał pomoc zarówno w formie rzeczowej, jak i pieniężnej z Programu. W trakcie kontroli złożono wyjaśnienia cyt. „Z uwagi na trudną sytuację materialną klienta oraz niski dochód, który posiadał (zasilek stały z tytułu niepełnosprawności w wys. 747,50 zł) przyznano mu pomoc w formie świadczenia pieniężnego w ramach wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu” w wys. 200,00 zł na okres 09-12.2023 r. w celu zakupu żywności oraz świadczenie rzeczowe w ww. programu w wys. 250,00 zł w m-cu 12.2023 r. na okres świąteczny Bożego Narodzenia, który wiąże się z dużymi wydatkami” (akta kontroli str. 436).

Podobnie, w sprawie zakończonej decyzją znak: OPS 5022p-37-296/23 z dnia 10 listopada 2023 r. stronie przyznano świadczenie rzeczowe w postaci paczki żywnościowej na miesiąc grudzień 2023 r. Jednocześnie, odrębną decyzją znak: OPS

5022D-37-295/23 wydaną tego samego dnia, tj. 10 listopada 2023 r. klientce przyznano pomoc w formie posiłków dla dziecka w Zespole Szkół Publicznych w Golczewie na okres od dnia 13 listopada 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. przez 5 dni w tygodniu. W planie pomocy kwestionariusza wywiadu, wskazano, że pomoc rzeczowa przyznana zostaje na okres świąteczny w grudniu 2023 r. Zatem, z przeznaczeniem na dni wolne od nauki szkolnej, co nie zostało odzwierciedlone w treści decyzji administracyjnej.

Powyższe jest sprzeczne z założeniami Programu „Posiłek w szkole i w domu” i mogło mieć wpływ na niewłaściwe wykorzystanie środków finansowych przeznaczonych na jego realizację. Zasady udzielania pomocy w ramach Programu zostały określone w uchwale Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007), a w przypadku programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 - w uchwale Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. (M.P. z 2023 r. poz. 881). Zgodnie z założeniami Programu, wsparcie udzielane jest w jednej z trzech form - posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Wobec powyższych ustaleń, zespół kontrolujący zwrócił się do Kierownika Ośrodka o udostępnienie dokumentacji osób, którym została przyznana pomoc w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” jednocześnie w więcej niż jednej formie. W oparciu o przedłożone listy wypłat świadczenia pieniężnego, listy dzieci spożywających posiłki w placówkach oświatowych oraz listę rodzin, którym przyznano paczki świąteczne, ustalono że w miesiącu grudniu 2023 r.:

- 11 osób otrzymało pomoc w formie posiłku oraz świadczenia rzeczowego,
- 32 osoby otrzymały pomoc w formie świadczenia rzeczowego w miesiącu grudniu 2023 r. oraz świadczenia pieniężnego, które również obejmowało grudzień 2023 r.

Poinformowano Kierownika Ośrodka, że obszar ten nie będzie podlegał ocenie w zakresie merytorycznym, natomiast w zakresie wydatkowania dotacji będzie przedmiotem szczegółowej analizy odrębnego postępowania kontrolnego.

Nie wniesiono innych uwag do badanej dokumentacji.

Usługi opiekuńcze

Zgodnie z art. 50 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Jednocześnie, zgodnie z art. 50 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

W 2023 r. z pomocy w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania skorzystało 27 osób, a w 2024 r. z ww. pomocy skorzystały 22 osoby.

Usługi świadczone były przez 2 osoby, zatrudnione przez Ośrodek w ramach umowy o pracę. W okresie urlopowym oraz w czasie absencji opiekunek, usługi świadczyły osoby zatrudnione w oparciu o umowę zlecenie bądź umowę na zastępstwo.

Z informacji uzyskanych od Kierownika Ośrodka wynika, że OPS nie świadczył usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, z uwagi na brak zapotrzebowania na te formy pomocy.

Ośrodek nadzorował jakość i zakres świadczonych usług opiekuńczych za pomocą kart pracy, podpisywanych przez osoby objęte usługami, potwierdzających wykonanie usług. Dodatkowo, raz na dwa miesiące pracownicy socjalni monitorowali sytuację osób objętych usługami opiekuńczymi, dokonując wejść w środowiska domowe.

W kontrolowanym okresie sposób realizacji usług w Ośrodku Pomocy Społecznej w Golczewie regulowała uchwała Nr IV/30/2019 Rady Miejskiej w Golczewie z dnia 30 stycznia 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat i trybu ich pobierania przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie.

W trakcie kontroli poinformowano Kierownika Ośrodka, że określona w załączniku nr 2 do uchwały, tabela wskazująca warunki ponoszenia przez klientów odpłatności za usługi opiekuńcze, zawiera nieprecyzyjne zapisy w zakresie przedziałów dochodowych, kwalifikujących do poszczególnych wskaźników odpłatności. Dla przykładu, podano cyt. „101%-150%, 151%-200%”. Zasadnym byłoby natomiast wskazanie przedziałów w następujący sposób „powyżej 100% do 150%, powyżej 150% do 200%” itd., ponieważ przyjęty w uchwale zapis, nie pozwalał na ustalanie odpłatności dla osób, które posiadały dochód w wysokości, np. 100,5% kryterium dochodowego, określonego w art. 8 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ustawy o pomocy społecznej.

W § 1 ust. 4 załącznika nr 2 do uchwały zawarto, że cyt. „Usługi opiekuńcze świadczone są: osobie samotnie gospodarującej, osobie w rodzinie, rodzinie (...)”. Tymczasem, ustawodawca jednoznacznie wskazał, że pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych przysługuje osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona (art. 50 ust. 1 u.p.s.). Usługi te mogą być również przyznane osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić (art. 50 ust. 2 u.p.s.). Nie ma zatem możliwości przyznania ww. formy pomocy dla rodziny.

Nieprecyzyjny, dla adresatów uchwały, może być również zapis ujęty w § 3 ust. 5 załącznika nr 1, mianowicie „Usługi przyznawane są w wymiarze nie wyższym niż 8 godzin dziennie obejmującym czas dojścia lub dojazdu do miejsca świadczenia usług (...)”. W trakcie kontroli, Kierownik Ośrodka wyjaśniła, że czas potrzebny na dotarcie opiekunki do miejsca zamieszkania klienta nie jest wliczany do przyznanego decyzją wymiaru usług opiekuńczych i nie jest pobierana w związku z tym opłata. Zapis w uchwale podyktowany był zabezpieczeniem ośmiogodzinnego wymiaru czasu pracy osób świadczących usługi opiekuńcze i koniecznością częstego przemieszczania się pomiędzy miejscami świadczenia usług.

Mając na względzie powyższe, Kierownikowi Ośrodka zalecono podjęcie działań zmierzających do przyjęcia przez Radę Miejską w Golczewie nowej uchwały w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki

częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania, tak aby zawarte w uchwale regulacje nie budziły wątpliwości i były sformułowane w sposób jednoznaczny i czytelny dla odbiorców.

Jednocześnie ustalono, że w dniu 6 czerwca 2025 r. w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego została ogłoszona uchwała Nr XV/111/2025 Rady Miejskiej w Golczewie w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania (akta kontroli str. 639-641).

Analiza dokumentu wykazała, że stwierdzone wyżej nieprawidłowości zostały wyeliminowane. Jednakże, część regulacji zawartych w nowoprzyjętej uchwale, sformułowano w sposób zbyt ogólny, dopuszczający możliwość dowolnej interpretacji.

W § 4 ust. 4 uchwały wskazano, że cyt. „Podstawą obliczania miesięcznej odpłatności za świadczone usługi jest karta realizacji usług – karta pracy, potwierdzająca wymiar godzin wykonanych usług”. Nie określono jednak kto (np. osoba korzystająca z usług lub jej przedstawiciel) i w jaki sposób (np. tradycyjnym podpisem lub za pośrednictwem systemu elektronicznego) będzie potwierdzał wykonanie usług opiekuńczych. Brak jasnego zapisu w tym zakresie może generować dodatkowe pytania i komplikacje w procesie realizacji i rozliczania usług. Natomiast, w § 5 uchwały postanowiono, że cyt. „W uzasadnionych przypadkach osoby korzystające z usług mogą zostać częściowo lub całkowicie zwolnione z odpłatności na czas adekwatny do czasu występowania okoliczności uzasadniających zastosowanie zwolnienia (...)”. Przyjęty zapis nie wypełnia dyspozycji z art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej, ponieważ nie pozwala na jednoznaczne stwierdzenie jakie są warunki częściowego, a jakie całkowitego zwolnienia z odpłatności za usługi. W orzecznictwie panuje utrwalony pogląd, według którego, szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat muszą być - jako warunki szczegółowe, ustalone odrębnie dla zwolnienia całkowitego i częściowego (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 12 lutego 2019 r., sygnatura akt II SA/OI 8/19).

Należy mieć na względzie, że przedmiotowa uchwała jako akt prawa miejscowego powinna być zredagowana w taki sposób, by dla przeciętnego adresata była zrozumiała, tzn. by adresat jej przepisów wiedział w jaki sposób ma się zachować i nie miał żadnych wątpliwości co do tego, jaką regułę postępowania wyznacza dany przepis, a organ stosujący ten przepis wiedział w jaki sposób go zinterpretować. Przepis prawa miejscowego musi być sformułowany w sposób precyzyjny i czytelny, uniemożliwiający stosowanie niedopuszczalnego, sprzecznego z prawem luzu interpretacyjnego.

Adresat aktu nie może być zaskakiwany treścią nieostrych, czy też niepełnych przepisów (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 6 czerwca 1995 r., sygnatura akt SA/Gd 2949/94).

Wobec powyższego, zasadnym jest uwzględnienie wskazanych kwestii w przyjętej przez Radę Miejską w Golczewie uchwale Nr XV/111/2025 z dnia 22 maja 2025 r.

(akta kontroli str. 536-544, 639-641)

Sprawdzono wybraną, zgodnie z założoną metodą, dokumentację osób otrzymujących pomoc w postaci usług opiekuńczych przyznanych na podstawie następujących decyzji administracyjnych:

1. OPS 5025-1-1/24 z dnia 3 stycznia 2024 r.,
2. OPS 5025-10-8/24 z dnia 3 stycznia 2024 r.,
3. OPS 5025-34-39/24 z dnia 15 stycznia 2024 r.,
4. OPS 5025-1-1-1/23 z dnia 12 lipca 2023 r. (decyzja zmieniająca).

(akta kontroli str. 545-546)

We wszystkich sprawach kwestionariusze wywiadów środowiskowych posiadały oznaczenie jednostki organizacyjnej pomocy społecznej bez numer NIP lub Regon, co zostało wyjaśnione na str. 21 protokołu.

W podstawie prawnej decyzji wskazanych w pkt 1-4, przywołano art. 50 bez wskazania ust. 1 lub ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. Podstawą prawną do przyznania pomocy w formie usług opiekuńczych jest art. 50 ust. 1 lub ust. 2 ustawy. Pracownik socjalny prowadzący postępowanie administracyjne ustala czy osoba kwalifikuje się do pomocy w formie usług opiekuńczych oraz jej sytuację rodzinną. Pominięcie w podstawie prawnej decyzji ust. 1 lub ust. 2 art. 50 u.p.s. świadczy o braku rzetelności w sporządzaniu dokumentacji.

W rozstrzygnięciu decyzji wskazanych w pkt 1-3 widnieje zapis cyt. „Opłata za usługi opiekuńcze wnoszona jest przez osobę zobowiązaną do uiszczenia opłaty, po wykonaniu usług opiekuńczych. Wpłaty należy dokonywać na konto Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie nr (...)”. Tymczasem, zgodnie z uchwałą Nr IV/30/2019 Rady Miejskiej w Golczewie z dnia 30 stycznia 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze (...) odpłatność za usługi wnoszona jest przez świadczeniobiorcę lub osobę sprawującą usługi na rachunek bankowy Gminy Golczewo w terminie do 15 dnia każdego miesiąca następującego po miesiącu, w którym wykonano usługę, a za grudzień najpóźniej do 5 stycznia następnego roku. Wobec powyższego, pouczono Kierownika o konieczności starannego konstruowania rozstrzygnięć w decyzjach administracyjnych i ustalania sposobu uiszczania odpłatności za usługi opiekuńcze, zgodnie z przyjętą uchwałą Rady Miejskiej.

W sprawie zakończonej decyzją wskazaną w pkt 3, usługi opiekuńcze zostały przyznane od dnia 2 stycznia 2024 r. W podstawie prawnej decyzji powołano się na przepis art. 50a u.p.s., zgodnie z którym w szczególnie uzasadnionych przypadkach, w szczególności gdy doszło do nagłego pogorszenia stanu zdrowia lub gdy objęcie osób usługami opiekuńczymi lub specjalistycznymi usługami opiekuńczymi wynika z konieczności zapewnienia takim osobom odpowiedniej opieki, usługi te mogą być przyznane w trybie pilnym. Przyznanie usług w trybie pilnym następuje niezwłocznie po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego, a wydanie decyzji o przyznaniu usług oraz decyzji ustalającej odpłatność za przyznane usługi może nastąpić po rozpoczęciu ich rzeczywistego świadczenia, nie później jednak niż w terminie 10 dni od dnia rozpoczęcia świadczenia usług. W przedmiotowej sprawie decyzja została wydana po upływie wskazanego wyżej dziesięciodniowego terminu. Organ nie wypełnił przy tym ustawowego obowiązku, wynikającego z art. 36 § 1 k.p.a. i nie zawiadomił strony o niezatawieniu sprawy w terminie, jak również nie wskazał nowego terminu. Jednocześnie, w rozstrzygnięciu i uzasadnieniu decyzji administracyjnej oraz w aktach rodzinnego wywiadu środowiskowego brak odniesienia do kwestii przyznania pomocy w trybie pilnym.

Pojęcie pilnego trybu przyznawania świadczeń nie zostało zdefiniowane w ustawie. Jednak jego wdrożenie wymaga wystąpienia szczególnych okoliczności

uzasadniających pilne przyznanie świadczeń. Katalog szczególnie uzasadnionych przypadków, pozostaje otwarty, przykładowo ustawodawca wskazuje tu nagłe pogorszenie stanu zdrowia oraz dość ogólną przesłankę w postaci konieczności zapewnienia takim osobom odpowiedniej opieki. Przykładem sytuacji, która może wymagać zastosowania komentowanego artykułu, będzie zmiana składu rodziny w ujęciu przyjmowanym na gruncie art. 6 pkt 14, a więc np. śmierć, zmiana miejsca zamieszkania lub umieszczenie w placówce całodobowej członka rodziny, który dotychczas sprawował opiekę nad osobą wymagającą usług opiekuńczych.²

Przewidziane w art. 50a regulacje powodują, że świadczeniobiorca zostaje objęty opieką, a dopiero później zapada rozstrzygnięcie przyznające stronie tę pomoc. Jednak mimo przyspieszenia działań organu, nadal obowiązuje administracyjny tryb udzielania świadczenia i związane z nim wymagania proceduralne. W opisywanej sytuacji, oprócz wydania decyzji administracyjnej w terminie 10 dni od dnia rozpoczęcia usług lub zawiadomienia strony o niezafatwieniu sprawy w terminie i wyznaczeniu nowego terminu, organ powinien dopełnić obowiązku w postaci odpowiedniego uzasadnienia dla zastosowania trybu pilnego, z jednoczesnym uzasadnieniem w treści decyzji i aktach wywiadu środowiskowego.

W sprawie zakończonej decyzją wskazaną w pkt 4, zespół kontrolujący stwierdził naruszenie zasady czynnego udziału strony w postępowaniu administracyjnym, wyrażonej w art. 10 § 1 k.p.a. Dołączone do akt pisemne oświadczenia strony postępowania o zapoznaniu z aktami sprawy, było datowane później, aniżeli data wydania decyzji administracyjnej w sprawie. Stanowisko w tym zakresie zostało przedstawione w protokole na str. 24.

Podobne nieścisłości stwierdzono w zakresie terminu doręczenia i uprawomocnienia decyzji. Ze zwrotnego potwierdzenia odbioru wynika, że strona odebrała decyzję w dniu 21 lipca 2023 r. Jednocześnie, w aktach znajduje się oświadczenie z dnia 20 lipca 2023 r. o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania, na mocy art. 127a k.p.a. Stanowisko w tym zakresie przedstawiono w protokole na str. 32.

² I. Sierpowska [w:] Pomoc społeczna. Komentarz, wyd. VI, Warszawa 2023, art. 50(a).

Dokumentacja poddana kontroli zawierała wniosek z datą wpływu do Ośrodka, a także dokumenty stanowiące podstawę przyznania świadczenia. Przyznanie usług opiekuńczych poprzedzone było przeprowadzonymi, w ustawowym terminie, rodzinnymi wywiadami. Pomoc przyznawana była w ciągu miesiąca od złożenia wniosku. Jedna decyzja administracyjna, przyznająca usługi opiekuńcze w trybie pilnym, wydana została z naruszeniem terminu określonego w ustawie o pomocy społecznej. Pozostałe decyzje wydano zgodnie z terminami, określonymi w k.p.a. Decyzje wskazywały wysokości opłaty ponoszonej przez klientów wyrażonej w %, określonych w uchwale regulującej sposób realizowania usług, w kontrolowanym okresie oraz określały kwotę odpłatności jaką będzie ponosić klient za 1 godzinę świadczonych usług. Jednocześnie stwierdzono, że rozstrzygnięcie decyzji w tym zakresie było nieprecyzyjne, ponieważ stanowiąca załącznik do uchwały, tabela wskazująca warunki odpłatności za usługi opiekuńcze, zawierała niejednoznaczne zapisy w zakresie przedziałów dochodowych, kwalifikujących do poszczególnych wskaźników odpłatności. Stanowisko w tym obszarze przedstawiono w treści niniejszego protokołu na str. 46. Decyzje wskazywały ilość godzin w tygodniu, zakres usług oraz okres, na jaki przyznano usługi opiekuńcze. Ponadto, zawierały wszystkie elementy określone art. 107 § 1 k.p.a. Jednocześnie stwierdzono, że w decyzji administracyjnej wymienionej w pkt 4 błędnie wskazano Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie jako organ wydający decyzję. Stanowisko w powyższym zakresie wskazano w treści niniejszego protokołu na str. 25 - 26. W kontrolowanej dokumentacji odnotowano potwierdzenie odbioru decyzji przez stronę.

Nie wniesiono innych uwag do badanego obszaru.

(akta kontroli str. 547-568)

Kierowanie do domu pomocy społecznej

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Sprawdzono wybraną, zgodnie z założoną metodą, dokumentację osób ponoszących odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej, na podstawie następujących decyzji:

1. OPS 5027-64-151/23 z dnia 15 maja 2023 r. (decyzja kierująca),
2. OPS 5027-64-178/23 z dnia 6 czerwca 2023 r. (decyzja ustalająca odpłatność),
3. OPS 5027-64-178/23/24 z dnia 21 marca 2024 r. (decyzja zmieniająca odpłatność),
4. OPS 5027-106-250/23 z dnia 13 września 2023 r. (decyzja kierująca),
5. OPS 5027-106-333/23 z dnia 12 grudnia 2023 r. (decyzja ustalająca odpłatność),
6. OPS 5027-106-333/23/24 z dnia 3 kwietnia 2024 r. (decyzja zmieniająca odpłatność),
7. OPS 5027-106-333-1/23/24 z dnia 8 maja 2024 r. (decyzja zmieniająca odpłatność),
8. OPS 5027-21-89/24 z dnia 25 stycznia 2024 r. (decyzja kierująca).

(akta kontroli str. 569-570)

Decyzje wskazane w pkt 3 i w pkt 6 zmieniły średni miesięczny koszt mieszkańca w ponadgminnym Domu Pomocy Społecznej w Śniatowie z kwoty 5 358,52 zł miesięcznie, na kwotę 6 393,50 zł. Zmiana średniego miesięcznego kosztu utrzymania w domu pomocy społecznej w przypadku domu o zasięgu powiatowym należy do kompetencji starosty (domy pomocy społecznej, w których zostały umieszczone osoby z terenu gminy Golczewo były domami o zasięgu powiatowym).

W sprawie zakończonej decyzją wskazaną w pkt 6, zabrakło uzasadnienia w kwestii dotyczącej ustalenia dochodu strony. W uzasadnieniu decyzji podano kwotę 2 008,80 zł. Natomiast, z treści wywiadu środowiskowego wynika, że na dochód strony składały się: zasiłek stały, zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji z ZUS, opiewające na łączną kwotę 1 508,80 zł. W rozmowie z pracownikiem socjalnym prowadzącym sprawę ustalono, że do wyliczenia dochodu, wynoszącego 2 008,80 zł, przyjęto również wyrównanie świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji w wysokości 500,00 zł. Zgodnie z art. 8 ust. 12 u.p.s. w przypadku uzyskania jednorazowo dochodu należnego za dany okres, kwotę tego dochodu uwzględnia się w dochodzie osoby lub rodziny przez okres, za który uzyskano ten dochód. Zatem wyrównanie świadczenia uzupełniającego z ZUS należało wliczyć do dochodu strony w miesiącu następującym po miesiącu wypłaty. Pracownik socjalny w sposób prawidłowy ustalił

Egzemplarz nr 1

dochód strony, będący podstawą ustalenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej. Jednakże, zarówno w decyzji, jak i w wywiadzie środowiskowym zabrakło analizy w tym zakresie. Nie wykazano uzasadnienia prawnego w zakresie regulacji z art. 8 ust. 12 u.p.s.

W aktach tej samej osoby znajdowała się również decyzja wskazana w pkt 7, zmieniająca wysokość ponoszonej przez stronę odpłatności za pobyt w DPS od dnia 1 maja 2024 r. Zmiana decyzji odbyła się w oparciu o ustalenia poczynione w wywiadzie środowiskowym z dnia 12 marca 2023 r., przeprowadzonym na okoliczność opisywanej wyżej decyzji zmieniającej. Z treści wywiadu wynika, że już wtedy pracownikowi socjalnemu znana była sytuacja dochodowa strony. Zmiana dochodu związana była z uzyskania wyrównania świadczenia uzupełniającego z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wliczanego do składników dochodu przez kolejny miesiąc. Wydając decyzję administracyjną wskazaną w pkt 6, organ pomocy społecznej posiadał więc wiedzę w zakresie zmiany dochodu strony i powinien uwzględnić ją w rozstrzygnięciu, bez konieczności wydawania kolejnej decyzji administracyjnej, wymienionej w pkt 7.

Przyznanie świadczeń w formie skierowania i odpłatności za pobyt w DPS poprzedzone było przeprowadzonymi, w ustawowym terminie, rodzinnymi wywiadami środowiskowymi, opisującymi sytuację osób. Dochód klientów był prawidłowo ustalany. Decyzje administracyjne zawierały wszystkie elementy określone w art. 107 k.p.a. i wskazywały okres obowiązywania świadczeń. Jednocześnie stwierdzono, że w decyzjach administracyjnych wymienionych w pkt 1, 2 i 4, błędnie wskazano Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie jako organ wydający decyzję. Stanowisko w powyższym zakresie wskazano w treści niniejszego protokołu na str. 25 - 26. W kontrolowanej dokumentacji odnotowano potwierdzenie odbioru decyzji przez stronę. Nie wniesiono innych uwag do kontrolowanej dokumentacji.

(akta kontroli str. 571-604)

Sprawienie pogrzebu

Zgodnie z art. 44 ustawy o pomocy społecznej sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego. Gmina Golczewo posiadała uchwałę Nr XXXVII/319/10 Rady Miejskiej w Golczewie z dnia 30 czerwca

2010 r. w sprawie sprawienia pogrzebu oraz zwrotu wydatków poniesionych na ten cel przez Gminę Golczewo.

W kontrolowanym okresie w Gminie Golczewo nie wystąpiła potrzeba udzielenia świadczenia niepieniężnego z pomocy społecznej w formie sprawienia pogrzebu.

Nie wniesiono uwag w badanym obszarze.

Sposób organizowania pomocy (świadczenia niepieniężne)

Praca socjalna

Kierownik Ośrodka poinformowała, że w okresie podlegającym kontroli praca socjalna dostosowywana była do potrzeb i oczekiwań poszczególnych grup jej odbiorców.

W przypadku osób bezrobotnych lub pozostających bez zatrudnienia działania pracowników socjalnych skupiały się m.in. na wskazywaniu miejsc zatrudnienia dostępnych na lokalnym rynku pracy, informowaniu o możliwości podjęcia szkoleń i zdobycia kwalifikacji zawodowych w ramach środków z Powiatowego Urzędu Pracy w Kamieniu Pomorskim oraz rozeznaniu środowiska i wizytach wspierających.

W sytuacji stwierdzonych w rodzinach trudności opiekuńczo-wychowawczych podejmowano współpracę ze szkołami, kuratorami i Policją. Ponadto, informowano o możliwości skorzystania ze wsparcia Placówek Wsparcia Dziennego, jak również z pomocy psychologa środowiskowego, psychoterapeuty w Punkcie Pomocy Rodzinie w Gminnym Ośrodku Kultury i Sportu w Golczewie oraz ze wsparcia pedagogicznego i prowadzonych tematycznych zajęć w szkole.

Osobom niepełnosprawnym, starszym i długotrwale chorym pomagano przy składaniu wniosków do podmiotów i instytucji zewnętrznych oraz przy gromadzeniu niezbędnej dokumentacji. Prowadzono monitoring zaplanowanych wizyt lekarskich, realizacji recept i terminów ważności orzeczeń. Organizowano wizyty domowe pielęgniarstwa środowiskowego i lekarza pierwszego kontaktu.

W przypadku osób bezdomnych pracownicy socjalni udzielali wsparcia w wypełnianiu wniosków o przyznanie lokalu komunalnego lub socjalnego, pomagali w złożeniu deklaracji wyboru lekarza i pielęgniarstwa podstawowej opieki zdrowotnej, wskazywali na możliwość uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego, jak również świadczyli szereg innych

działań pomocowych, poprzez bezpośredni kontakt z klientem i w ramach współpracy z Policją i społecznością lokalną.

Dokumentacja pracy socjalnej znajdowała się w segregatorach. Klienci nie posiadali indywidualnych teczek, a dokumenty wszystkich osób objętych wsparciem wpinane były w ciąg chronologiczny. Przyjęty sposób organizacji pozbawiony był przejrzystości i nie pozwalał na ocenę ciągłości procesu wsparcia w ramach prowadzonej pracy socjalnej. W opinii zespołu kontrolującego, zasadnym jest aby każda osoba lub rodzina posiadała indywidualną teczkę.

Krótkie notatki z przeprowadzonej pracy socjalnej ujęte były w formie tabeli, wskazującej datę wejścia w środowisko, dane klienta i pracownika socjalnego, opis stanu faktycznego oraz wskazanie ewentualnie podjętych czynności.

Oprócz tego, wsparcie udzielone w formie pracy socjalnej, pracownicy socjalni dokumentowali w notatkach służbowych, w kwestionariuszach wywiadu środowiskowego oraz na podstawie kopii dokumentacji pozyskanej w toku zbierania informacji na temat rodziny (np. informacje ze szkoły na temat dziecka). U osób korzystających z innych form pomocy, praca socjalna była dokumentowana również w systemie Pomost. Natomiast, u osób, które objęte były pomocą wyłącznie w postaci pracy socjalnej, praca socjalna nie była wprowadzana do systemu Pomost, połączonego z Centralną Aplikacją Statystyczną. W związku z tym zachodzi możliwość pomyłki przy sporządzaniu i przekazywaniu sprawozdań resortowych, w zakresie rodzajów świadczeń udzielanych z pomocy społecznej.

Stwierdzono przypadki, w których praca socjalna była wykazana przez pracowników socjalnych w nieprawidłowy sposób. Dokumentowane działania zawierały się w zakresie czynności odnoszących się do procedury Niebieskiej Karty, dotyczyły nadzoru nad realizacją usług opiekuńczych, bądź wpisywały się w katalog zadań pracownika socjalnego, określonych w art. 119 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Ponadto, w ramach świadczonej pracy socjalnej wykazywano wizyty w środowisku, podczas których nie zastano klienta.

W trakcie czynności kontrolnych przedstawiono Kierownikowi Ośrodka wskazane wyżej nieprawidłowości i poinformowano, że notatki, dokumentujące pracę socjalną,

poza stwierdzeniem sytuacji faktycznej danej osoby, bądź rodziny, powinny przede wszystkim określać działania podjęte w celu rozwiązania trudnej sytuacji klienta.

Nie wniesiono innych uwag do badanego obszaru.

(akta kontroli str. 605 -611, 615-620)

Kontrakt socjalny

Zgodnie z art. 45 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, praca socjalna może być prowadzona m.in. w oparciu o kontrakt socjalny. Zgodnie z art. 108 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej pracownik socjalny zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej lub w powiatowym centrum pomocy rodzinie może zawrzeć kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną, w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

W okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia kontroli pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie zawarli 3 kontrakty socjalne.

Sprawdzono dokumentację wszystkich osób, z którymi podpisano kontrakt (akta kontroli str. 584-586).

Analiza dokumentów wykazała, że wszystkie kontrakty zawarto na odpowiednim formularzu, tj. część I A i II A, określonym w załączniku do rozporządzenia w sprawie wzoru kontraktu socjalnego. Cel główny, cele szczegółowe oraz działania podejmowane w kierunku ich realizacji określono prawidłowo.

Jednocześnie ustalono, że kontrakty zawierane były na krótki okres, tj. na 1-2 miesiące i żaden z nich nie został zrealizowany. Podkreślić należy, że kontrakty socjalne nie prowadzą zwykle do szybkich i gwałtownych zmian, natomiast stwarzają płaszczyznę porozumienia i umożliwiają osiąganie niewielkich postępów, dzięki którym wzmacnia się motywacja osób korzystających z pomocy społecznej i które stopniowo przynoszą poprawę ich sytuacji.

W opinii zespołu kontrolującego, przez okres jednego, czy dwóch miesięcy, niewiele można zmienić w mentalności oraz sytuacji życiowej klienta. Wobec czego, potencjał w postaci narzędzia jakim jest kontrakt socjalny, nie został w pełni wykorzystany przez

Egzemplarz nr 1

pracowników socjalnych. Zgodnie z aktualnym orzecznictwem, pomoc przyznawana na gruncie ustawy o pomocy społecznej co do zasady ma charakter jedynie przejściowy, czasowy i zakłada wykształcenie odpowiednich podstaw u osób z niej korzystających, w celu pokonania życiowych trudności (por. wyrok NSA z dnia 27 maja 2020 r., sygn. akt I OSK 1580/19). Przyznawanie i wypłata świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, przy jednoczesnym przyzwoleniu organu na niepodejmowanie działań aktywizujących ze strony beneficjenta może prowadzić do sytuacji, w której uczyni on sobie z pomocy społecznej stałe źródło utrzymania, a to z kolei stoi w sprzeczności z zasadą pomocniczości pomocy społecznej wyrażoną w art. 2 u.p.s.

Kontrakt socjalny jako jeden z instrumentów pracy socjalnej i narzędzie aktywizacji klientów pomocy społecznej, powinien umożliwić aktywizację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, co w dalszej perspektywie ma ułatwić uniezależnienie się tych osób od systemu pomocy społecznej. Jednak, aby kontrakt socjalny spełnił swą rolę, to w jego tworzenie muszą być zaangażowani zarówno klient pomocy społecznej, jak i pracownik socjalny. Osiągnięcie celów przewidzianych w kontrakcie jest możliwe tylko w wyniku samodzielnych działań klienta, które będą odpowiednio wspierane przez pracownika socjalnego.

Nie wniesiono innych uwag do badanego obszaru.

(akta kontroli str. 605, 612-614)

Współpraca z zakładami karnymi

W 2023 r. Ośrodek nie podejmował współpracy z zakładami karnymi i nie świadczył pracy socjalnej na rzecz osób, którym pozostało nie więcej niż 3 miesiące do planowanego opuszczenia zakładu karnego lub aresztu śledczego. Natomiast w roku 2024 r. jednej osobie udzielono pisemnej informacji na temat możliwości ubiegania się o pomoc ze strony Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie i dostępnych form wsparcia.

Nie wniesiono uwag do badanego obszaru.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Z uzyskanych informacji wynika, że w kontrolowanym okresie Ośrodek współpracował z licznymi organizacjami pozarządowymi, działającymi na terenie Gminy Golczewo, takimi jak: Caritas, Uniwersytet III Wieku, Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów,

Stowarzyszenie Ziemi Golczewskiej, Stowarzyszenie Dla Gminy Golczewo, Ochotnicza Straż Pożarna, Placówki Wsparcia Dziennego, Stowarzyszenie Sołtysów Ziemi Wolińskiej. Współpraca polegała m.in. na informowaniu mieszkańców Gminy o działalności danej organizacji i prowadzonych projektach, wypełnianiu wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności, udzielaniu poradnictwa dla osób starszych i upowszechnianiu informacji na temat usług opiekuńczych i usług telemedycznych, pomocy w przyjmowaniu i wydawaniu żywności, wypożyczaniu sprzętu rehabilitacyjnego, jak również na podejmowaniu innych wspólnych inicjatyw na rzecz mieszkańców Golczewa.

Gmina uczestniczyła w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa. W roku 2023 wydano 29 skierowań, a w roku 2024 (do dnia kontroli) 40 skierowań. Organizacją współuczestniczącą z Ośrodkiem w realizacji Programu był Caritas.

(akta kontroli str. 608-611)

Za stwierdzone w niniejszym protokole uchybienia i nieprawidłowości odpowiedzialny jest Kierownik Ośrodka.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie należy ocenić pozytywnie z nieprawidłowościami.

Wykazane uchybienia i nieprawidłowości wynikały z braku rzetelności osób prowadzących sprawę, a także niewystarczającego nadzoru ze strony Kierownika Ośrodka. Były również skutkiem niedostatecznej liczby szkoleń w ramach podnoszenia kwalifikacji określonych w art. 119 ust. 2 pkt 6 u.p.s., w szczególności z zakresu ustawy o pomocy społecznej i ustawy Kodeks postępowania administracyjnego.

Ostatnia kontrola kompleksowa w Ośrodku Pomocy Społecznej w Golczewie przeprowadzona przez zespół inspektorów Wydziału Spraw Społecznych Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie odbyła się w dniach 9-11 maja 2018 r. Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące sposobu realizacji zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej, w okresie od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia kontroli. W wystąpieniu pokontrolnym z dnia 5 czerwca 2018 r. działalność kontrolowanej jednostki oceniono pozytywnie z uchybieniami i zalecono:

- uregulowanie zatrudnienia wskazanych pracowników socjalnych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,

Egzemplarz nr 1

- podjęcie działań mających na celu zabezpieczenie schronienia dla osób bezdomnych zgodnie z art. 48a ustawy o pomocy społecznej.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że zalecenia pokontrolne zostały zrealizowane.

Na tym kontrolę zakończono.

Przeprowadzenie kontroli zostało odnotowane w książce kontroli pod nr 12.

Zgodnie z § 17 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej, kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy, co nie stanowi przeszkody do sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wobec zastrzeżeń.

Protokół sporządzono dnia 25 czerwca 2025 r. w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których egzemplarz nr 1 pozostaje w jednostce kontrolowanej.

Miejsce i data podpisania protokołu:

Golczewo, 02.07.2025 r.

Kierownik jednostki kontrolowanej:

Ewelina Katowicz

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie

Kontrolujący:

WZPS-3.431.1.20.2024

Egzemplarz nr 1

1. Iwona Szczygieł
starszy inspektor wojewódzki
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej
2. Katarzyna Królikowska
inspektor wojewódzki
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej